

Ha az Úr nem építi
a házat,
hiába dolgoznak
rajta az építők.
Ha az Úr nem őrzi
a várost,
őrzője hasztalan
virraszt.

Zsolt 126,1

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXXI. évf. 38. • (4020.)
2025. szeptember 21. • Ára 445 Ft

A megújulás útjára lépve

Tizenhat munkacsoportban tanácskoztak a Győri Egyházmegyei Zsinaton

Michael Wallace Banach érsek, magyarországi apostoli nuncius és Veres András győri megyéspüspök szeptember 13-án a zsinati misét előadó kapucinus templom ifjúsági ének- és zenekarával, valamint a misét komponáló Gulya Róberttel (Fotó: Lambert Attila)

A Veres András megyéspüspök által meghirdetett Győri Egyházmegyei Zsinat egy éven át tartó közös zárándokútja szeptember 13-án, szombaton, a győri székesegyház felszentelésének ünnepén szentmisével zárult. A liturgia főcelebránsa Michael Wallace Banach érsek, magyarországi apostoli nuncius volt.

Egy esztendővel ezelőtt, 2024. szeptember 13-án Veres András győri megyéspüspök meghirdette az egyházmegyei zsinatot, „Emlékezz, te Krisztushoz tartozol!” mottóval. A zsinatot záró héten, szeptember 8. és 13. között a püspöki székhelyen minden nap egy másik egyházmegye főpásztora mutatott be szentmisét a győri szeminárium kápolnájában.

A negyedik napon Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) új elnöke celebrált szentmisét. A szertartás végén elmondták a Győri Egyházmegyei Zsinat imáját, melyben kérték a Vérrel Könnyező Szűzanya segítségét is. A szentségimádást a székesegyház örökmádási kápolnájában a zsinat tagjaiért és munkájukért ajánlották fel.

A Győri Egyházmegyében kilencven év után tartottak ismét zsinatot. Az elmúlt év során tizenhat munkacsoportban mintegy kétszázan vettek részt a tanácskozás folyamatában. A különböző témakörök munkacsoportjai havonta tartottak megbeszélést, majd elkészítettek egy dokumentumot, amelyhez két héten át írásban lehetett hozzászólni.

(Folytatás a 6. oldalon)

Megjelent
az Új Ember
2026-os
Kalendárium

Nem vagyunk árvák

Székely János püspök, az MKPK elnöke
a moldvai csángókkal ünnepelt Pusztnában

A Keleti-Kárpátokon túl élő csángókat évek óta látogatja Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia nemrég megválasztott elnöke. Új megbízatásában első külföldi útja szeptember 14-én ehhez a sokat szenvedett közösséghez vezetett, Pusztnára. Látogatása során bekopogtatott a falu idős lakóihoz, és szentmisét ünnepeltek a moldvai falvakból érkezett hívekkel.

(Riportunk a 3. oldalon)

Szabad hibázni

Bemutatták Valaczka András
Kamaszkatasztrófa című könyvét

Tavasszal jelent meg a Magyar Kurír Új Ember Kiadványok sorozatában Valaczka András pedagógus, oktatási szakember, tankönyvíró Kamaszkatasztrófa – Túlélési ötletek posztmodern szülőknek című könyve, melynek bemutatójára szeptember 11-én este került sor Budapesten, a belvárosi Három Holló Kávéház Ady színpadán. Jelen volt Zsódi Viktor piarista tartományfőnök is.

A kötetet Gájer László egyetemi tanár, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának tanszékvezetője és Rubovszky Rita, a Ciszterci Iskolai Főhatóság főigazgatója mutatták be. Az este moderátora Kuzmányi István diakónus, a Magyar Kurír és az Új Ember igazgató-főszerkesztője volt. Köszöntőbeszédében felidézte: amikor kezébe

vette Valaczka András kéziratát, a két éve elhunyt Szabó Ferenc jezsuita szerzetes, költő jutott eszébe. Ha interjúzott vagy egyszerűen csak beszélgetett vele, mindig eszébe jutott valaki vagy valami, Teilhard de Chardin, Henri de Lubac, George Bush, II. János Pál, és még mindig nem válaszolt a kérdésére.

(Folytatás a 12. oldalon)

Nem vádbeszédre, hanem párbeszédre lenne szükség

Kuminetz Géza, a Pázmány Péter Katolikus
Egyetem rektora a pszichológusügyről

„Elfogadjuk, hogy léteznek másféle tudományosmények, de ha nem értünk egyet velük, akkor bizony vitatkozni és érvelni fogunk velük szemben. Joggal várjuk el, hogy a mi álláspontunkat is hallgassák meg” – hangsúlyozta Kuminetz Géza, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora, akit elsősorban az egyetem Pszichológiai Intézetének három kutatója körül kibontakozott vitáról kérdeztünk.

(Folytatás a 9. oldalon)

Nyolcvanéves

az

Új Ember

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. Lapunk nyolcvanéves fennállását ünnepelve cikksorozatot indítottunk, az elmúlt évtizedek írásainak legjavából válogatva.

(A sorozat következő részét a 12. oldalon olvashatják)

ISSN 0133-1205

2 5 0 3 8

9 770133 120548

A szeretet elfogadása vezet az üdvösséghez

Szeptember 3-án délelőtt a Szentatya a Szent Péter téren tartotta az általános kihallgatást, melynek keretében folytatta a Jézus Krisztus, a mi reménységünk című jubileumi katekézissorozatot. Olasz nyelvű mai beszédének témája: A keresztre feszítés – „Szomjazom” (Jn 19,28).

A Szentatya más nyelveken is összefoglalta katekézisét, üdvözölte a jelen lévő híveket. Az általános kihallgatás a Miatyánk elimádkozásával és apostoli áldással zárult. Az alábbiakban XIV. Leó pápa teljes katekézisének fordítását adjuk közre.

Kedves testvéreim! A szenvedéstörténet középpontjában, Jézus életének legfényesebb s egyben legsötétebb pillanatában a János-evangélium két szóra irányítja figyelmünket, melyek rendkívül mély misztériumot rejtnek: „Szomjazom” (Jn 19,28), és rögtön utána: „Beteljesedett” (Jn 19,30). Utolsó, de egy egész életet hordozó szavak, melyek feltárják Isten Fia egész létezésének értelmét. A kereszten Jézus nem győztes hősként jelenik meg, hanem a szeretet koldusaként. Nem prédikál, nem ítél el, nem védekezik. Kér, aláztatosan kéri, amit egymagában nem tud megadni önmagának.

A Megfeszített szomjúsága nem csupán egy megtépázott test fiziológi-

ai szükséglete, hanem mindenekelőtt egy mély vágy kifejeződése: a szeretet, a kapcsolat, a közösség utáni vágya. Ez egy olyan Isten néma kiáltása, aki, mivel mindenben osztozni akart emberrel létállapotunkban, engedi, hogy ez a szomjúság is átjárja. Olyan Isten, aki nem szégyell könyörögni egy kortyért, mert ezzel a tettel azt üzeni nekünk, hogy a szeretetnek ahhoz, hogy igaz legyen, meg kell tanulnia kérni is, és nem csak adni. Szomjazom, mondja Jézus, s ezzel kinyilvánítja emberségét, s a mi emberségünket is. Egyikünk sem elég önmagának. Senki sem menekülhet meg egyedül, senki sem üdvözülhet egyedül. Az élet nem akkor „teljesedik be”, amikor erők vagyunk, hanem amikor megtanulunk kapni. S Jézus éppen ebben a pillanatban, miután egy idegen ember kezéből ecettel átítatott szivacsot kap, kijelenti: beteljesedett. A szeretet rászorulóvá tette magát, s éppen ezáltal vitte beteljesedésre művét.

Ez a keresztény paradoxon: Isten nem azzal üdvözít, hogy cselekszik, hanem azzal, hogy hagyja, hogy neki tegyenek valamit. Nem azzal, hogy erővel legyőzi a rosszat, hanem azzal, hogy egészen elfogadja a szeretet gyengeségét. A kereszten Jézus arra tanít bennünket, hogy az ember nem a hatalomban valósítja meg önmagát, hanem a bizalommal teli nyitottságban, hanem a másik felé, még akkor is, ha az ellenséges velünk szemben. Az

üdvösséget nem autonómiánk által nyerjük el, hanem azzal, hogy aláztatosan elismerjük szükségünket, és szabadon ki tudjuk fejteni.

Ember voltunk beteljesedése Isten tervében nem erőnkinyilvánítás, hanem bizalmi gesztus. Jézus nem egy váratlan beavatkozással üdvözít, hanem azzal, hogy kér valamit, amit ő egyedül nem tud megadni önmagának. És itt nyílik kapu az igazi reményre: ha Isten Fia is úgy döntött, hogy nem elég önmagának, akkor a mi szomjunk – a szeretetre, az értelemre, az igazságosságra való szomjunk – sem a kudarcnak, hanem az igazságnak a jele. Ezt a látszólag

oly egyszerű igazságot nehéz elfogadni. Olyan korban élünk, amely az önállóságot, a függetlenséget, a hatékonyságot, a teljesítményt jutalmazza. Az evangélium viszont azt mutatja nekünk, hogy emberségünk mércéje nem az, hogy mit tudunk megszerezni, hanem az, hogy képesek vagyunk-e engedni, hogy szereszenek és – ha kell – segítsenek.

Jézus annak megmutatása által üdvözít bennünket, hogy kérni nem méltatlan, hanem felszabadító. Ez az út ahhoz, hogy előlépjünk a bűn rejtekéből és újra belépjünk a közösség terébe. A bűn kezdettől fogva szegységet kelt. De a megbocsátás, az

igazi megbocsátás akkor születik, amikor szembe tudunk nézni szükségünkkel, és nem félünk többé attól, hogy elutasítanak bennünket. Jézus szomjúsága a kereszten tehát a miénk is. Ez a sebzet, még mindig élő vizet kereső emberség kiáltása. S ez a szomjúság nem eltávolít bennünket Istentől, hanem egyesít vele. Ha van bátorságunk ezt elismerni, akkor felfedezhetjük, hogy a gyarlóságunk is mennybe vezető híd. Pontosan a kérdésben – és nem a birtoklásban – nyílik meg a szabadság útja, mert nem tesztünk többé úgy, mintha elegendők lennénk önmagunknak.

A testvériségben, az egyszerű életben, a szégyen nélküli kérésnek és a számítás nélküli adásnak a művészetében olyan öröm rejtőzik, amelyet a világ nem ismer. Olyan öröm, amely visszavezet bennünket létünk eredendő igazságához: arra alkotott teremtmények vagyunk, hogy szeretetet adjunk és kapjunk. Kedves testvéreim, Krisztus szomjúságában felismerhetjük minden szomjúságunkat. És megtanulhatjuk, hogy nincs emberibb, nincs istenibb, mint tudni kimondani: szükségem szenvedek. Ne féljünk kérni, különösen akkor, amikor úgy érezzük, hogy nem érdemeljük meg! Ne szégyelljük kinyújtani kérő kezünket! Éppen itt, ebben az aláztatos gesztusban rejlik az üdvösség.

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican Media

A szakrális művészet a végtelenre mutat

Erdő Péter bíboros, prímás megnyitotta a XIX. Ars Sacra Fesztivált a Mátyás-templomban

A XIX. Ars Sacra Fesztivál megnyitójára szeptember 13-án került sor a Budavári Nagyboldogasszony- (Mátyás-) templomban. Köszöntőt mondott Nagy Zsuzsanna asszony, Sulyok Tamás köztársasági elnök felesége, a művészeti rendezvénysorozat világi fővédnöke, majd Erdő Péter bíboros, prímás, a fesztivál egyházi fővédnöke. A Gemma Énekegyüttes Palestrina műveiből válogatott, majd Szűz Máriát köszöntötte.

„A remény zárandokai” mottóval megrendezett fesztiválon elsőként Süllei Lászlónak, a Mátyás-templom plébánosának köszöntője hangzott el. Mint mondta, az Ars Sacra Fesztivál lassan húszéves történetével túl van az indulás és az útkeresés kezdeti időszakán, mára a hazai kulturális élet meghatározó eseményévé nőtte ki magát. A nyitókoncerten, a Gemma Énekegyüttes műsorában a reneszánsz komponista, az ötszáz évvel ezelőtt született Giovanni Pierluigi da Palestrina előtt tisztelg, aki bátran kiállt amellett, hogy a többszólamúság segítheti a hit átadását és megerősítését. Hitvalló katolikusként több mint száz misét és harmincöt Magnificatot komponált.

„Amikor egy héttel ezelőtt XIV. Leó pápa szentté avatta Carlo Acutist, felidézte életét és szavait, köztük azt a meglátását, hogy boldogságot senki nem kaphat attól, ha magára fókuszál, csak attól, hogy tekintetét felemeli és Istenre szegezi” – kezdte beszédét Nagy Zsuzsanna asszony. – A szakrális művészetet ugyanez jellemzi. Mindig a végtelenre mutat, felemeli a tekintetét, a gondolatokat, a lelkeket, lehetünk akár szabad téren vagy épített környezetben, világi vagy egyházi épületben, csendben vagy koncertteremben. A szakrális művészet légköre mindenkinek békét, vigasztalást nyújt, elhozza a szépséget, a megfoghatatlant.”

Beszédében a köztársasági elnök felesége köszönetet mondott a fesztivál fő szervezőinek, Dragonits Mártnak, az Ars Sacra Alapítvány kuratóriumi elnökének, valamint Toroczky Ilona és Kolek Ildikó kurátoroknak, Erdő Péter fővédnöknek, a világi és egyházi résztvevőknek, segítőknek.

„Amikor a híres görög rétor, Arisztideusz megkérdezték, mi az igazságosság, azt válaszolta, nem kívánni a másiktól – kezdte beszédét Erdő Péter bíboros. – Ez volt az ókori keresztények egyik központi gondolata, amikor kultúráról elmélkedtek, mert a szép stílusnak, a történelmi és filozófiai ismereteknek, de a képzőművészet és az építészet legszebb alkotásainak is pogány vallási környezetük volt. Fontosnak látszott tehát, hogy az a sok pogány szépség el ne csábítsa a frissen megteremtő keresztény lelkeket. Ezért utaltak Mózesre és a Bibliára, ezért fedték fel az abban található történelmi, irodalmi és filozófiai szépséget. Ennek során vált világossá előttük, hogy az ókori filozófusok műveiben is gyakran ott rejlenek az igazság magvai. Sőt, az üldözések korának elmúlásával a képzőművészet eszközeit is bátran kezdték használni a keresztény hit szerinti szent valóság ábrázolására. Nem is szólva a szent énekről és zenéről, amelynek hagyománya a zsidó istentisztelettől kezdve a keresztények közös imádságán át folyamatosnak tűnt. Az Újszövetségben arra is találunk utalást, hogy még maga Jézus is énekelt. Egészen pontosan Máté 26,30 szerint a zsoltárokat énekelte az utolsó vacsora után, amikor tanítványaival az Olajfák hegyére indultak. Krisztus követőit is bátorítja az Újszövetség, hogy énekeljenek zsoltárokat, himnuszokat és szent énekeket. Ha jól meggondol-

juk, a hiteles keresztény kultúrának az évszázadok során mindig jellemzője volt, hogy nem hódolt be teljesen az idegen szellemiségű divatoknak, de

eleven kapcsolatot tartott mindazzal, amit értéknek ismert fel az emberiség életében.

Amikor az idei Ars Sacra Fesztivál programját áttekintjük, feltűnik, hogy a szervezők igazodtak a szentív mottójához, mert »A remény zárandokai« jelszót választották. És tényleg szerepelnek a programban zárandokutak is, amelyek azonban mindig kapcsolatosak művészi élményekkel. Nem a művészi alkotásokhoz zárandokolunk, nem a saját

kezünk munkáját imádjuk, hanem Isten és a szentek tiszteletét ajánljuk fel képességeikkel és alkotásaikkal. Számos helyen látunk imádsággal és szentségimádással összefüggő művészeti programokat, és ez így helyes, mert így talál vissza az ember alkotó szépség őforrásához, az isteni szépséghez.

Kantnak tulajdonítják a meghatározást: »Szép az, ami érdek nélkül tetszik.« De kinek tetszik maga a Mindenható? Nyilván elsősorban önmagának, hiszen végtelen-

hetünk. Amikor a mai teológia Isten szépségéről elmélkedik, nagy a kísértés, hogy megfeledekezzék az igazságról. Pedig semmi sem áll távolabb tőlünk, keresztényektől, mint az, hogy olyasmiról hirdessünk, ami szép, de nem igaz. Maga Jézus is azt tanította, »én vagyok az igazság«, nem pedig azt, hogy »én vagyok a szépség«.

A keresztény szellemű szent művészet arra indít minket, hogy kereszünk az igazságot, és ha rátalálunk, fedezzük fel azt a végtelen szépséget, amelyre mindannyian vágyakozunk” – zárta beszédét a bíboros.

A Gemma Énekegyüttes műsora első felében az ötszáz évvel ezelőtt született Palestrina, az egyházi zene reneszánsz óriása előtt tisztelgett. A műsor második részében a zeneirodalom legszebb, Szűz Mária-tematikájú műveiből válogatott a kórus. Elsőként Liszt Ferenc *Salve Regináját* hallhattuk, a szerző időskori művét, melyet halála előtt egy évvel komponált. A 20. századból Arvo Pärt, idén kilencvenéves észt zeneszerző műve után Pierre Villette francia, Jaakko Mäntyjärvi finn és Maurice Duruflé szintén francia zeneszerző Mária-művei csendültek fel. Benjamin Britten tizenhat éves korában, betegen írt Mária-himnuszát Szergej Rahmanyinov, majd Francis Poulenc egy-egy műve követte. A közönség kitaró tapsa után ráadásként Josquin des Prez *Inviolata* című, tizenkét szólamú Mária-himnuszát adta elő a kórus.

A Gemma Énekegyüttes 1996-ban alakult Budapestben, koncertjei mellett liturgikus szolgálatot is végez. A tagok többsége a Magyar Örökség díjas budapesti Kodály Zoltán Magyar Kórusiskolához kötődik, amelynek Sapson Ferenc a művészeti vezetője. Az intézmény Kodály Zoltán nevelési elméletét ötvözi a bécsi és angolszász kórusiskolák hagyományaival. A Gemma Énekegyüttes repertoárjának nagy részét a régi zene és a kortárs zene adja.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Antal Zsani

Nem vagyunk árvák

Székely János püspök, az MKPK elnöke a moldvai csángókkal ünnepelt Pusztinában

(Folytatás az 1. oldalról)

A püspök azért az egyetlen báránnyért utazott el Magyarország legnyugatibb csücskéből a legkeletibb végekre, gondja volt rá, hogy együtt maradjon a nyáj. Sokak szívében ez a gondolat fogalmazódott meg a pusztinai utazásról hallva. Székely János a városmisszió keretében gyalogos zarándoklatot vezetett Botfáról Búcsúszentlászlóra, majd részt vett a „Legyen mindenkinek születésnapja!” mottóval meghirdetett életvédelmi sétán Budapesten. Ezt követően indult el a mintegy ezer kilométeres útra.

Pusztinán a plébánia a vendéglátó. Anton Diacu plébános távollétében hajnali négy órakor a mosolygós „kis-anya”, a káplán nyit ajtót. Emil Robu nem beszél magyarul, Székely János püspökkel olaszul váltanak néhány barátságos szót.

A Bákó megyei Pusztina hagyományosan magyar falu, egyike azoknak a Keleti-Kárpátokon túli, moldvai településeknek, ahol továbbra is van magyar szó. Az ott élők pedig tudják, tenniük kell azért, hogy ez így is maradjon.

Pusztinán mintegy ezerkétszázan élnek, és szinte teljes egészében római katolikus vallású a lakosság. Templomba járók az itteniek, vasárnap három mise is van. Sok idő eltelt már a rendszerváltozás óta, de még ma is küzdeni kell a magyar mise lehetőségéért. Az enyhülés az 1990-es években kezdődött. Ekkor először azt engedélyezték, hogy házaknál misézhesseken vendégpapok, majd újabb eredmény volt, amikor magyar turistacsoportokat kísérő papokkal már a templomban is misét ünnepelhettek a hívek. Az áttörést a Ferenc pápa 2019-es romániai látogatása körüli idők hozták el ezen a vidéken: Bákóban, amely a moldvai katolikus közösségek egyik legfontosabb központja, engedélyezték havonta egy magyar nyelvű szentmise bemutatását. Majd Iosif Păuleț személyében új püspöke lett a Jászvásári (Iași) Római Katolikus Egyházmegyének, s ő a Szent István Egyesület kérelmére 2024-ben engedélyezte magyar nyelvű szentmisék bemutatását Pusztinán is, havi egy alkalommal, „kísérleti” jelleggel. Idén egyelőre szünetelnek a magyar nyelvű liturgiák, de a helyiek szerint újra meg fogják kapni ezt a lehetőséget.

A kilencvenes évek óta persze sokan meghaltak már a faluban. „Lehet, hogy a fele sem él azoknak, akik az első kérvényt aláírták, akik annyira vágytak a magyar misékre” – mondja Nyisztor Tinka, aki a helyiek szószólójaként és néprajzkutatóként is küzd a pusztinai magyarság gyökereinek őrzéséért. Hitvallása szerint a „tanulmányok egyrészt felszabadítják az embert, másrészt a vállára tesszik a felelősséget azokért, akik közül kiemelkedett”.

A magyar misék sorában különleges alkalmaknak számítanak azok, amelyeken magyar főpásztorokkal ünnepelhet együtt a közösség. Először Majnek Antal, a Munkácsi Egyházmegye elnöke már nyugalmazott püspöke jött el Pusztinára, majd pedig Székely János, aki évek óta jár ide, szívében viseli az itt élők sorsát.

Székely János mostani látogatása a falu körbejárásával kezdődött. Felkereste azokat az idős embereket, akik már nem tudnak elmenni a templomba. „Hoztam az Úr jézust” – ezekkel a szavakkal lépett be az otthonokba. Megilletődve fogadták a vendéget, a szöttesekkel díszített tiszta szobában ültették le.

Kata és Kati néni, Margit néni és István bácsi is Pusztina szülőttei.

„Belementünk a 90-be” – mondják. Gyerekeik, unokáik egy része Pusztinán, más része Magyarországon él, s vannak, akik annál is távolabb. Székely János kérésére Margit néni elmond egy hosszú magyar imát. A fohász régi magyar nyelvjárásban szólal meg, betekintést ad abba az archaikus vallásosságba, amely kulturális örökségként egész Európában páratlan.

A délutáni szentmisére Székelyföldről is várnak vendégeket. „Pusztinán alakulóban van egy Szeretetláng-csoport” – mondja Nyisztor Tinka. A mozgalmat Csíkszeredában ismerték meg, és rögtön érezték, haza akarják hozni. Erre a vasárnapra meghívták a csíkszeredai csoport képviselőit, hogy a Pusztinán és a környező falvakban élők megismerjék a Szeretetláng lelkeségi mozgalmat, és máikkal csatlakozzanak hozzá.

A szentmise előtt rózsafüzért imádkoztak a templomban összegyűlt hívek. Az asszonyok a bal oldali padsorokat töltik meg, hagyományos népviseletben. A kézi munkával hímzett felsők, a szőtt szoknyák, a virágos fejkendők színeibe öltözött hívek örömet, derűt sugároznak az ünnepen. Imájuk betölti a templomot, majd fennhangon szól a mise kezdetét jelző énekük: „Nem vagyunk árvák, van édesanyánk, ki a magas mennyekből, gondot visel ránk.”

A szentmisében Székely János püspök is a Szeretetlángról tanított, az elhangzott evangéliumhoz kapcsolódva: Isten úgy szeretete a világot, hogy egyszülött fiát adta érte. Ez az evangélium talán leggyönyörűbb mondata, Isten üzenetének szíve. Arról szól, hogy szeretetből lettünk, Isten szeretetből alkotta a világot, s arra születtünk, hogy szeressünk. Életfeladatunk, hogy megtanuljunk szeretni – mondta a püspök. Majd felidézte a Szeretetláng mozgalom alapítóját, Kindelmann Károlyné Erzsébet asszony megpróbáltatásokkal teli életét. Sokgyermekes, szegény családba született, s mindössze tí-

Székely János beszédében úgy fogalmazott: a szenvedés Isten kése, ami alázatossá, együttérzővé és megértővé teheti az embert, s megnyithatja a

idő volt, olyan mély békeséget éltem meg ilyenkor” – mesélte a püspök, és rámutatott, mennyire meghatározó, ha az ember a családban találkozik az

István király tiszteletére szentelték fel. 1937-ben elkezdtek építeni egy új, nagyobb templomot, melyhez jelentős támogatással járultak hozzá a

Székely János püspök mostani látogatása a falu körbejárásával kezdődött. Felkereste azokat az idős embereket, akik már nem tudnak elmenni a templomba

szívét Istenre. Mindenkinek szüksége van arra, hogy ez a kés időnként megsebezze, és e seben át a szeretet fénye beáradjon a szívébe.

Kindelmann Károlyné életének példája arról is üzen, hogy a gyerek az egyik legnagyobb áldás, amit Isten adhat – szögezte le homíliájában Székely János, majd megosztotta a hívek-

embert éltető gyökerekkel. Felhívta a figyelmet Ferenc pápa 2019-ben Jászvásáron elmondott beszédére is, amelyben a Szentatya éppen arra figyelmeztette a híveket, hogy „ne felejtsek a gyökereiket, mindazt, amit a nagyszüleiktől kaptak, a családban tanultak”. Ezeket az éltető gyökereket akarja erősíteni bennünk a Szeretetláng mozgalom is – fogalmazott a püspök –, végül pedig arra emlékeztetett, hogy Isten és a vallás, a családban szőtt szeretetszálak, nemzetünk, nyelvünk és a történelem összetartó ereje, szülőföldünk és közösségeink jelentik életünkben az éltető gyökereket.

A szentmise urán a csíkszeredai Kiss László számolt be arról, hogyan vezetett az útja a lelkeségi mozgalom közösségébe, majd bemutatta a Szeretetláng imaszolgálatát, és vezetésével együtt imádkoztak a hívek.

A pusztinaiak számára nem idegen a közösségben végzett imádság. Tizenöt éve Nyisztor Tinka vezetésével működik itt a Szent István Gyermekei imacsoport. A hét egy napján Tinka otthonában gyűlnek

hívek. Az építkezés 1957-ben fejeződött be. A helyiek ragaszkodtak védősztélyükhöz, Szent István királyhoz, s ennek köszönhetően megmaradt a templomuk titulusa – nem úgy, mint a térség négy más templomáé, amely korábban szintén Szent István nevével viselte. A pusztinai templom oltárképe országfelajánló első szent királyunkat ábrázolja, magyar öltözetben.

Pusztinán ma is gonddal őrzik a magyar szót. A csángók Moldvában, évszázados elszigeteltségükben, a magyar műveltség legarchaikusabb rétegét őrizték meg. „Még táncoljuk a táncainkat, még énekeliük a dalainkat” – mondja Nyisztor Tinka. A faluban kiemelkedő a hagyományőrzés, a zenei nevelés, valamint az iskolai és a tanórán kívüli oktatás. A legnagyobb gondot az jelenti, hogy kevés gyerek születik. Ezért nem tudtak óvodát indítani, és az iskolában is csökken a létszám, a nyolc osztályban az utóbbi években hatvan-hetven gyerek tanul. Pusztinán az órarendbe építve lehet magyarul tanulni, és délután is van tanórán kívüli magyar foglalkozás.

„A fiatalok elmennek a faluból” – mondja Nyisztor Tinka. Az emberek Pusztinán ugyanazokkal a megélhetési gondokkal szembesülnek, mint más vidéki településeken, legyenek azok Erdélyben, Felvidéken, a Vajdaságban vagy akár Magyarországon.

A lakosság idősödik, a fiatalok helyben nehezen találnak munkát, így sokan dolgoznak külföldön. Egyre ritkább a magyar szó. Ezért az itt élők tudják, hogy nagyon fontos minden magyar mise, magyar ének, minden kapcsolatot az anyaországgal és a Székelyfölddel. Elengedhetetlen ahhoz, hogy a Szeret, a Tázló és a Tatros folyók völgyében Pusztina, Klézse, Forrófalva, Somoska, Lészped megőrizhesse magyarságát, gyökereit és hagyományát.

Szöveg és kép: Trautwein Éva

Székely János püspök, az MKPK elnöke Szeretetláng-csoportvezetői megbízást adott át a szentmise után

zenegy éves volt, amikor elveszítette a szüleit. Árvaházba került, majd nevelőszülőkhöz, később cselédként dolgozott. Fiatal volt még, amikor férjét is elveszítette, hat gyermekét így egyedül nevelte fel, szegénységben és betegségben. Sok keresztet kapott életében, de ezek formálták, alakították.

kel egy saját emlékét. Mint mondta, gyerekkorában sokan éltek egy lakásban: ők, a négygyermekes család, valamint a nagymama és a nagynéni a gyerekeivel. Szülei játszottak hangszeren, és ünnepek előtt gyakorta egy órát is közösen énekeltek, imádkoztak mindannyian. „Nekem ez szent

össze imádkozni, s péntekenként, az irgalmasság órájában keresztutat imádkoznak a templomban.

Az imaközösség a névválasztásával is utal államalapító szent királyunk Pusztinában életelt kultuszára. 1830 körül épült Pusztina második, kicsi fatemploma. Ezt Szent

A BIBLIA ÜZENETE

A világ fiai és a világosság fiai

Lk 16,1–13

Ebben az esztendőben az Úr Jézus egyik legkülönösebb példázata éppen Szent Máté apostol és evangélista napján hangzik fel. Máté, azaz Lévi, a vámszedőasztalnál látta meg a Mestert, aki rögtön el- illetve meghívta őt apostolainak sorába. A héber eredetű *Lévi* név éppen erre utal: „csatlakozott, kötődött” az Úrhoz, a pénzeszsákokat otthagya követte Jézust. Ennél még beszédesebb jelentéssel bír a másik neve: Máté, vagyis „Isten ajándéka”. Ahogyan mi is, mindnyájan azok vagyunk.

Nem tartom véletlennek ezt az egybeesést, s ha most a vasárnapi evangéliumról is írok, *Szent Lukács könyvéből*, Máté evangélista segítő közbenjárását is kérem, éppen az ő korábbi foglalkozása és a mai evangéliumi szakasz témája közti hasonlóság miatt. Egy gondolatot választottam ki, ami különösen szíven ütött engem: „a világ fiai a maguk módján okosabbak a világosság fiainál” (Lk 16,8). Vizsgáljuk meg ezt a mondatot! Vajon mit üzen nekünk ez a különös vers?

Először is „a világ fiait” említi, akik, mint a példázatbeli intéző is, csak e világi síkon gondolkodnak, csak a mának élnek, itt a földön szeretnének berendezkedni. Amit kiemel Jézus, az mégis éppen ennek az agyafúrt sáfárnak az okossága. Amikor „vesztét érzi”, közeleg az elszámoltatás órája, képes számot vetni, és a végső kétségbeesés helyett a jövőre gondolni, megélhetését ügyesen biztosítani.

Másodszor ott vannak „a világosság fiai”. Őket már meghívta az Úr, nekik már valóban elsősorban Isten országát és annak igazságát

kell keresniük. Számukra létezik egy másik világ is, és mindent az örökkévalósághoz mérten kellene szemlélniük, s mégis, mindezt még két lábbal itt a földön járva, de már az égieket keresve. Ahogy a szentmise egyik könyörgésében kérjük: „add, hogy úgy használjuk a mulandó javakat, hogy szívünk már most az örökké marandókhoz ragaszkodjék!” Vajon meg tudjuk ezt valósítani hiteles tanúságtevőként?

Bizony, nem könnyű élni ezt. Jézus különös megfogalmazása, miszerint „a világ fiai a maguk módján okosabbak a világosság fiainál”, éppen erre utal. Vajon van-e bennünk is olyan tűz, vallásos értelemben vett buzgóság, mint egy élsportolóban, aki nap mint nap megannyi fáradságos áldozat, sok-sok edzés árán éri el, hogy az előtte álló pályát győzelmesen fussa végig? Pedig ő csak egy hervadó, mi azonban egy hervadhatatlan koszorúért küzdünk.

Az ősz kezdetén csodálatos példát kaptunk minderre. Ma is vannak olyan világító fáklyák, akik, mint okos szüzek, égő lámpással a kezükben sietnek a közelgő Krisztus elé. Ott van a Rómában szentté avatott két fiatal, Pier Giorgio Frassati és Carlo Acutis. De ott van, lámpásában ki nem fogyó olajjal, a mi legújabb magyar szent példaképünk, Boldog Bódi Mária Magdolna is. Ők ragyogó csillagként tanítanak bennünket arra, hogyan tudunk mi is igazán okos módon sáfárkodni az Istentől kapott ajándékokkal. Hiszen valójában mindent egyedül tőle kaptunk! Adjunk hálát neki mindenért az életünkkel!

Bognár István

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Ünnepek és jeles napok (90.)

Görögkatolikus Egyházunkban szeptember elsején elkezdődött az új liturgikus vagy egyházi év. Igaz, ezt nem szokás olyan külsősegesen ünnepelni, mint a polgári újévet, de a templomokban megemlékezünk róla. A nagy ünnepek mellett – az Istenszülő születése (8-án), a keresztfelmagasztalás (14-én) – ebben a hónapban is sok a jeles nap, amely bár nem látványos, nagy templomi ünneppele, de kiemelkedik a hétköznapi sorából.

3-án Szent X. Piusz pápára emlékezünk, aki a Magyar Görögkatolikus Egyháznak saját szervezeti keretet adott 1912-ben, amikor a *Christifideles graeci* kezdetű bullájával megalapította a Hajdúdorogi Egyházmegyét.

6-án Szent Mihály arkangyal Kolosszéban művelt csodájának emlékét tartjuk. A város csodatevő forrását és a mellette álló templomot a pogányok vízzel akarták elárasztani, megsemmisíteni. Az ott szolgáló Szent Arkipp imájára Mihály arkangyal – csodás segítségével – elterelte a felduzzasztott folyó vizét.

13-án „A mi Urunk, Jézus Krisztus föltámadása templomának fölszentelése” áll a naptárunkban. Az esemény 335. szeptember 13-án történt. Nagy Konstantin császár és édesanyja, Szent Ilona emeltette a templomot a Szent Kereszt megtalálása iránti hálából. Maga Konstantin császár rendelte el az ünnepet, mert ahogy maga mondta, ez a templom „minden templomnak az anyja”. S mint tudjuk, másnap történt a Szent Kereszt világra szóló felmagasztalása.

Nem köthető pontos naptári dátumhoz a keresztfelmagasztalás előtti és utáni szombat és vasárnap, mert ezek a 14-ei ünnephez igazod-

nak. Annnyiban jeles napok, hogy saját szentírási szakaszokkal rendelkeznek. A teljes liturgikus könyvekben pedig saját liturgikus szövegeik is vannak, ám ezek az általánosan használt énekeskönyvünkbe nem fértek be.

23-án „Az Úr tisztas és dicsó prófétájának és előhírnökének, Keresztelő Jánosnak fogantatására” emlékezünk. Az evangéliumból ismerjük az eseményt, amely ünnepünket megalapozza (Lk 1,5–25). Megtanulhatjuk belőle, hogy Isten előtt semmi sem lehetetlen. Az idős házaspár, Zakariás és Erzsébet számára ugyanaz a Gábrriel főangyal vitte meg János születésének örömhírét, mint aki hat hónappal később Máriával közölte a Megváltó születését. Persze János természetes úton fogant, de az anyja – Mária látogatásakor – betelt Szentlélekkel, ő pedig megmozdult anyja méhében.

26-án Szent János apostol és evangélista halálára, mennyei születésnapjára emlékezünk. Ő volt Jézus „szeretett tanítványa” (Jn 13,23; 21,7.20), aki késő öregségben, közel százéves korában halt meg. Neki köszönhetjük a negyedik evangéliumot és a *Jelenések könyvét*, illetve azt a három levelet, amit szintén megőrzött számunkra az *Újszövetségi Szentírás*.

28-án Szent Kariton hitvalló atya emléknapja van. Sok legenda kötődik az életéhez, de fontos esemény is. Mivel magányos életre vágyott, a pusztába vonult, s miután oda is követtek a hasonló lelkületű emberek, remetetelepet alapított számukra, majd egy másikat is. Legnagyobb tette azonban a jeruzsálemi „régí lavra”, szerzetestelep megalapítása volt. Sok üldöztetés után 350-ben vagy 362-ben hunyt el.

Ivancsó István

A hét liturgiája

C év

– Zak 2,5–9.14–15a – Lk 9,43b–45.

SZEPTEMBER 28., ÉVKÖZI 26. VASÁRNAP (Szent Vencel vértanú, Ruiz Szent Lőrinc és társai vértanúk, Salamon) – Ám 6,1a.4–7 (*A próféta azzal fenyegeti meg a dőzsölő gazdagokat, hogy megszégyenülnek és számkivetésre jutnak.*) – 1Tim 6,11–16 (*Tartsuk meg a parancsokat Urunk eljöveteleig!*) – Lk 16,19–31 (*A szívtelen gazdag elnyeri méltó büntetését, a szegény Lázár pedig üdvöül.*) – **Zsolozsma:** II. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 220 – EE 593, Ho 220 – EE 149, Ho 132 – EE 594, Ho 300 – EE 296.

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az Eucharisztia tisztelete (170/10g)

„A keresztény népnek joga van ahhoz, hogy a megyéspüspökök ügyeljen arra, ne hogy visszaélés szüremkedjenek be az egyházi fegyelembe, különösen az ige szolgálatába, a szentségek és szentelmények kiszolgáltatásába, az istentiszteletbe és a szentek tiszteletébe” (*Redemptionis sacramentum*, 24.).

A rendelkezés szövege egyrészt Szent Pál apostol lelkületét visszhangozza – „Úgy tekintsen ránk minden ember, mint Krisztus szolgálaira és Isten titkainak intézőire. Márpedig az intézőtől azt kívánják, hogy hűséges legyen” (1Kor 4,1–2) –, másrészt az *Egyházi Törvénykönyv* kánonjával (CIC, 392) összhangban fogalmaz: a püspök az egyetemes Egyház egységének őrzője, vagyis nem „saját egyházát” vezeti, hanem egy adott részegyházat, amely az Egyház egészéhez tartozik. Az egység őrzése azt jelenti, hogy hitében, liturgiájában, fegyelmében ne szakadjon el a Katolikus Egyház többi részétől és a pápától: „De nem csupán értük könyörgők, hanem azokért is, akik az ő szavuk által hinni fognak bennem, hogy mindnyájan egyek legyenek; ahogyan te, Atyám, bennem vagy, és én tebenned, úgy ők is egyek legyenek mibennünk, és így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem” (Jn 17,20–21).

A közös egyházi fegyelem előmozdítása nem katonás szigor jelent, hanem az egységes rend és gyakorlat biztosítását: a közös liturgia, a szentségi rend és az egyházi élet szabályai szerint. Az előmozdítás nemcsak ellenőrzés, hanem leginkább nevelés, támogatás, buzdítás, hogy a papok és a hívek megértsék és szeressék ezt a rendet. Végül a püspök ügyel a szabályok betartására. Ez a legkonkrétabb feladat: a püspököknek vigyáznia kell, hogy ne történjen visszaélés – különösen ott, ahol a hit és az üdvösség forog kockán: az ige hirdetésében (ne tanítsanak tévtanokat); a szentségek kiszolgáltatása során (ne legyen érvénytelen vagy méltatlan kiszolgáltatás); a kultuszban (ne legyen babonáság vagy téves gyakorlat), végül a vagyonkezelésben (ne történjen visszaélés a közösség javaival).

A *Redemptionis sacramentum* 24. pontja együttesen szemléli az *Egyházi Törvénykönyv* jogi normáit és az Egyház liturgikus-teológiai szemléletét, amelyet *A Katolikus Egyház katekizmusa* foglal össze és képvisel. Az egyik rámutat arra, mi a püspök kötelessége, a másik pedig arra, hogy a fegyelem előmozdítása nem pusztán adminisztráció, hanem a hit tisztaságának és a közösség szentségének őrzése, a püspök ugyanis az apostolok utóda, akinek szolgálata Krisztus egységének jele és eszköze az Egyházban. Az eucharisztikus misztérium szolgálatában a püspök a személye, valamint tanítói, megszentelő és kormányzó szolgálatára révén rámutat arra, hogy a szabályok nem akadályok, hanem keretek, amelyek védik a közösséget, de leginkább Krisztusra hívják fel a figyelmet, aki az Egyház egységét akarta. Ehhez kapcsolódik a lelkipásztori nyitottság és a szinodális párbeszédre való készség: a püspök ugyanis nem magányos „felügyelő”, hanem kapcsolatban van papjaival, a hívekkel és a szakemberekkel. Emberi oldalról a közösség helyes bevonása oldja a vezetői izolációt, és elősegíti a közös evangéliumi szellemű felelősségvállalást, hogy mindannyian figyeljünk a Lélek szavára. Ebből fakad a szeretetteljes következetesség is, amely a fegyelmet nem „büntetésként” éli meg, hanem a közös és lelki egészség védelmében. A szeretet és a következetesség egyensúlya biztonságot ad a közösségnek, és megelőzi a szélsőséges reakciókat (például túlzott szigor vagy teljes engedékenység). Végül, és ez a legfontosabb, az eucharisztikus misztérium megéléséből fakad az az alázat, amely a püspök egyik legfontosabb tulajdonsága, amint erre Szent Pál is buzdít: „Ne tegyetek semmit versengésből, sem hiú dicsőségvágyból, hanem mindenki alázatosan tekintse a másikat maga fölött állónak! Egyiktek se tartsa csak a maga érdekét szem előtt, hanem a másokét is! Ugyanaz az érzület legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban is megvolt.” (Fil 2,3–5)

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Szent Gellért

Szeptember 24.

józzon Palesztina felé. De vihar tört ki, amely Isztria partjai felé sodorta a hajót. A Szent András-sziget bencés monostorában találtak menedéket. Gellért megbeszélte útíttervét az ott időző pannonnalni apáttal, aki szerette volna Gellértet megnyerni magyarországi kolostoralapítási és térítói tervének. Gellért azzal a nem titkolt szándékkal engedett az unszolásnak, hogy Magyarországon keresztül könynyebben eljuthat a Szentföldre. 1015. május 3-án érkeztek Pécsre, Mór püspökhöz. Vele és Asztrik pécsvárad apáttal Székesfehérvárra, István királyhoz mentek. István felkérte Gellértet Imre fiának nevelésére. Gellért hét év után Bakonybélbe vonult remetének. Ek-kor írta szentírási-magyarázó munkáit. Körül-belül 1028-ig örülhetett a monostor csendjének. István Ajtony vezér legyőzése után hívatta, hogy rábízza a Csanádi egyházmegye megszervezését. Tevékenységét a király bőkezűen támogatta.

István utódját, a velencei Pétert idegenpar-tólása miatt nemzeti forradalom üzte el a trónról. Az őt követő Aba Sámuel-től Gellért a zsarnoksá-ga miatt megtagadta koronát. 1046 szeptembe-reben a lengyelországi száműzetésből hazatérő Endre és Levente herceg fogadására igyekezett püspöktársaival. Mivel a hercegek még nem érkeztek meg Székesfehérvárra, továbbutazott Diósdig. Másnap reggel a Szent Szabina-temp-lomban mondott miséje közben látomása volt közelgő vértanúságukról. A pesti révhez köze-ledve Vata pogány lázadó közáporral törtek a püspökre és kíséretére. Kiráncigálták Gellér-tet a szekereből, hozzákötötték egy kordéhoz, és a később róla elnevezett Kelenhegy szikláiról a mélybe taszították. Holttestét ideiglenesen a pesti Boldogasszony-templomban (a mai bel-városi főplébánia-templomban) temették el, de később átszállították Csanádra.

L.K.

Minden tetőről lássuk Isten napját!

Tiszteletbeli kanonokká nevezte ki Varga Norbertet Erdő Péter bíboros, prímás

Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök, az Esztergomi Főszékesegyházi Káptalan nagyprepostja szeptember 9-én délelőtt az esztergomi Nagyboldogasszony- és Szent Adalbert-főszékesegyházban átadta Varga Norbertnek a tiszteletbeli kanonoki megbízatást.

A szertartásra és az utána következő szentmise bemutatására – a bazilikában zajló felújítási munkálatok miatt – a szentélyben került sor. A papsággal együtt a jelen lévő hívek is a stallumban foglalhattak helyet, így

felolvasta Erdő Péter bíboros, prímás főpásztori kinevező levelét, melyben ezt írta: „Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyében végzett munkájának elismeréseként ily módon kívánom kifejezni hálámat és tiszteletemet azért a szolgálatért, amelyet a Főegyházmegye javára végez. Kérem az Urísten, jutalmazza meg mindazért, amit Isten Országának építéséért és a lelkek üdvösségéért eddig tett. Kísérje további életét Szűzanyánknak, a papok Édesanyjának pártfogása, Urunk bőséges áldása!”

„Nagy öröm és megtiszteltetés ez számomra. Az egyházmegye szolgáló-helyettesének, majd irodaigazgatójának lenni az elvárások miatt sokkal nagyobb feladat volt, mint amit olyan fiatalon el tudtam képzelni. Egyszerre kellett bölcsnek, okosnak, tapasztaltnak, diplomatának lennem – de ezek szerint mégis sikerült ezt »megugranom«. Jó volt segíteni a paptársaknak, akár egy megértő szóval, vagy meglátogatni őket, ügyeiket vinni. Elérhető voltam, olyan személy, aki közvetítőként segíthette őket. Szerettem ezt, és ez hiányzik. De felismertem, hogy a kettőt együtt nem vagyok képes már tovább folytatni, mert vagy felelős lelkipásztor vagyok, vagy irodaigazgató. Én kérttem a főpásztortól az irodaigazgató poszt alóli felmentésem, így mostantól a két

rám bízott plébánia, a budapest-angyalföldi Szent Mihály-plébánia és a budapest-kül-sőangyalföldi Mária, Keresztények Segítsége-plébánia papi közösségének moderátora maradok.”

A Főszékesegyházi Káptalan, amelynek a valóságos kanonokokon kívül tizenkét tiszteletbeli tagja is van, az esztergomi érsekséggel együtt alapította Szent István király. A beiktatást minden alkalommal a kassai vértanúk – Szent Kőrösi Márk, Szent Pongrácz István és Szent Grodecz Menyhért – ünnepéhez kapcsolódóan tartják, hiszen Kőrösi Márk maga is ennek a testületnek a tagja volt, ereklyéik is a székesegyházban vannak. Mohos Gábor rámutatott: „Maga a

papi hivatás önmagában is önátadást, Istennek való szenteltséget hordoz magában, a kanonoki hivatás még jobban erre irányítja a figyelmünket. De összekapcsol bennünket ezzel a székesegyházzal is, amelynek a kanonoki testülete vagyunk.”

Az ünnepen az oltárra kihelyezték a kassai vértanúk ereklyéjét, és megkezdődött az szentmise, melynek főcelebránsa Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök, szóno-ka pedig Válczy József teológus, az Esztergomi Hittudományi Főiskola tanára, tiszteletbeli kanonok volt, aki a vértanúk ünnepén többek közt Pilinszky János *Aranykori töredék* című verséből idézett sorról elmélkedett: „Minden tetőről látni a napot”. Behelyettesíthetjük ezt arra, hogy életünk épületeinek minden tetőjéről látni a napot, azokról is, amelyeket esetleg szívesen lebontanánk, vagy amelyeket eltakarnánk, amelyekre nem vagyunk büszkéek. Hogy megadasson, hogy minden tetőről lássuk a napot, Istennek a Napját, amely az e vers-

ben megfogalmazott örömet ígéri: Mi készül itt e tenger ragyogásból? / Ha lehunyom is, süti a szemem; / mi kívül izzott, belül a pupillán, / itt izzít csak igazán, idebenn! / A világ is csak vele fényesül, / az örömtől, aminek neve sincsen. / Mint vesztőhelyen, olyan vakító / és olyan édes. Úgy igazi minden.”

Varga Norbert Esztergomban született 1988. december 29-én, és 2016. június 11-én ugyanitt szentelték pap-pá. Káplánként szolgált a budapesti Szent István-bazilikában 2016 és 2018 között. Kisegítő lelkész 2022-ben a budapest-angyalföldi Szent Mihály-plébánián, valamint a budapest-kül-sőangyalföldi Mária, Keresztények Segítsége-plébánián, majd mindkét plébánián a papi közösség moderátora 2022 szeptemberétől. Érseki titkárként szolgált 2018–20-ig, irodaigazgató-helyettesként 2020–21-ben, majd irodaigazgatóként 2021–25-ig.

Ujváry-Radics Gabriella
Fotó: Merényi Zita

még bensőségebb közelségben vehettek részt az ünnepen.

A szertartás elején Mohos Gábor nagyprepost, az Esztergomi Főszékesegyházi Káptalan tagjai és az ünnep-lők együtt hívták énekükkel a Szent-lelket, majd Forgách Alajos örkanonok

latára adtam az életemet, a főpásztor dönt a feladataimról, attól függően, hogy az Egyháznak, az egyházmegyének mire és hol van szüksége az én életemből és a szolgálatomból – fogalmazott Varga Norbert. – 2018 óta az érsek úr titkárának, irodaigaz-

gató-helyettesének, majd irodaigazgatójának lenni az elvárások miatt sokkal nagyobb feladat volt, mint amit olyan fiatalon el tudtam képzelni. Egyszerre kellett bölcsnek, okosnak, tapasztaltnak, diplomatának lennem – de ezek szerint mégis sikerült ezt »megugranom«. Jó volt segíteni a paptársaknak, akár egy megértő szóval, vagy meglátogatni őket, ügyeiket vinni. Elérhető voltam, olyan személy, aki közvetítőként segíthette őket. Szerettem ezt, és ez hiányzik. De felismertem, hogy a kettőt együtt nem vagyok képes már tovább folytatni, mert vagy felelős lelkipásztor vagyok, vagy irodaigazgató. Én kérttem a főpásztortól az irodaigazgató poszt alóli felmentésem, így mostantól a két

Százötven éve a misszió frontvonalában

Verbita fogadalomtétel a rendi jubileumi év végén Budatétényben

Kisboldogasszony ünnepén (szeptember 8.) az Isteni Ige Társasága tagjai, barátai és a közösséghez tartozó hívek gyűltek össze a budatétényi Názáret Missziósház udvarán, hogy közösen ünnepeljék a verbita rend alapításának 150. évfordulójához kapcsolódó jubileumi év záróeseményét. A szentmisének a Szent István-templom adott otthont, és főcelebránsa Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök volt.

1916 óta Magyarországon végeznek. A püspök szentbeszédében hálát adott a 150 éves jubileumért, és hogy a rend a világban és Magyarországon is szolgálja az Egyházat. Kiemelte, hogy a verbita közösségek nemzet-

közi sokszínűsége a testvériség és a befogadás élő tanúságtétele. Rámutatott, hogy missziós lelkületük új lendületet adott és ad ma is a magyar Egyháznak. Ezt követően három feladatot bízott a verbita közösségre: tanítsák a híveket missziós lelkületre a mai világban, segítsenek nyitottabbá válni más népek és kultúrák felé, valamint lelkesítsék a fiatalokat az evangélium örömeivel. A szentbeszéd végén külön is a fogadalomtételtevők-höz fordult: „Ti pedig legyetek hűségesekek! Ez a legfontosabb.” Az ünnep különleges pillanata volt, amikor Ackah Festus SVD egy évre megújított szerzetesi fogadalomt. Ezután James Jimson Pullappallil SVD választotta tartományfőnök kérdéseire, a Mindenszentek litániája alatt a földre borult, majd égő gyertyával a kezében ünnepélyesen letette örökfogadalmát. Ezt követően Szabó Alex SVD hálával emlékezett vissza a huszonöt évvel ezelőtt tett elsőfogadalmára, amelyet

most az évforduló alkalmából újított meg. A szentmise végén Jimson testvér szólt az ünnepeltnek nevében is. Megköszönte Istennek, szüleinek – akik lélekben voltak jelen –, valamint minden testvérnek és segítőnek a támogatást, amely hivatásuk útján kísérte őket. Az ünnep szellemében visszhangzott az alapító, Szent Arnold Janssen mottója is: „Éljen Jézus Szíve az emberek szívében!” – amely ma is vezérlő gondolat a verbita missziósok számára.

A szentmise után a missziósház udvarán folytatódott az ünnepség

szertetvendégséggel, közös ebéddel, köszöntésekkel és nemzetközi énekekkel. Egy szívvel adtak hálát a sokfelől érkezett jelenlévők a százötven év kegyelmeiért és a közösség mai tanúságtételéért. Ez a nap egyszerre volt hálaadás a múltért, ünnepség a jelenben és reményteljes küldetés a jövő felé, hogy a verbita rend továbbra is a misszió frontvonalában szolgáljon, hűséggel és szeretettel.

Forrás és fotó:
Isteni Ige Társasága

(Folytatás az 1. oldalról)

A megújulás útjára lépve

Lezárult a Győri Egyházmegyei Zsinat

A zsinati záróhéten mindennap három-négy bizottság (munkacsoport) tartott ülést a család- és az ifjúságpasztoráció, a hitoktatás, a plébániai élet, a hivatásgondozás időszzerű kérdéseiről, gazdasági, egyházművészeti, természetvédelmi, nemzetiségi, szociális és a liturgiával kapcsolatos témákról, majd a hét további részében a munkacsoportok megosztották egymással egyéves munkájuk gyümölcsét.

A zsinat zárónapján, szeptember 13-án, szombaton a győri Nagyboldogasszony-székesegyházban Michael W. Banach érsek, magyarországi apostoli nuncius mutatott be szentmisét, amelyen búcsút lehetett nyerni.

Az ünnepen bemutatották Gulya Róbert zeneszerző erre az alkalomra komponált zsinati miséjét, amelyet a tatai kapucinus templom ifjúsági ének- és zenekara adott elő.

A szertartásra bevonuló papságot és az asszisztenciát Michael W. Banach nuncius; Veres András győri megyéspüspök és Pápai Lajos nyugalmazott győri megyéspüspök vezette. Felcsendült Silye Jenő A világnak Krisztus kell kezdetű dala, amely a zsinati mottónak („Emlékezz, te Krisztushoz tartozol!”) is illethetője volt.

Veres András püspök a szentmise elején köszöntötte a jelenlévőket, emlékeztetve, hogy egy évvel ezelőtt kezdődött az egyházmegyei zsinat, amely a mostani héten zárult a különféle témákról szóló összegző dokumentumok bemutatásával.

„Ezzel megtettük az első lépést ahhoz, hogy megújítsuk a lelkipásztori tevékenységünket” – mondta a győri főpásztor. A híveknek kiosztott imafüzetben leírtak szerint a munkacsoportok javaslatai alapján zsinati elnökségi döntések születnek, amelyekről külön kiadványban adnak tájékoztatást.

Veres András köszöntötte a szentmise főcelebránsát, az apostoli nunciust, aki személyében jelképezi a pápával való egységet és az egész Egyház egységét. Michael W. Banach érsek a Győri Egyházmegyei Zsinat záró szentmiséjén XIV. Leó pápa nevében köszöntötte a jelenlévőket, biztosítva őket a Szentatyá „közelségéről és imáiról”. „Leó pápa örömmel küldi mindannyiútnak atyai áldását” – mondta a nuncius, majd felidézte a győri Nagyboldogasszony-székesegyház történetét.

„A bazilika az eredeti templom helyén áll, amelyet Szent István király

alapított a 11. század elején, így a magyar keresztény történelem fontos részét képezi. Ez a templom évszázadok vallási, politikai és társadalmi változásainak tanúja volt, és a római katolikus hit központjaként szolgált a régióban.

pai Lajos püspök úrral. Imádkozzatok püspökötökért, hogy hűséges és méltó képviselője legyen a katolikus hitnek, sértetlenül őrizze és tanítsa azt!”

Az elhangzott evangéliumra utalva Michael W. Banach érsek kifejtette:

retettől! Ez lelki öngyilkosság lenne. Nem azért szeretjük az Egyházat, és maradunk benne, mert a papság vagy keresztény testvéreink jók, kedvesek vagy hozzáértőek. Szükségünk van az Egyházra. Szükségünk van rá, mert

A székesegyház arról is híres, hogy itt található a győri Könnyező Szűzanya-kegykép, amelyről azt tartják, hogy 1697-ben véres könnyeket hullatott. A katolikusok számára ez jelentős esemény volt, és egész Európából vonzotta a zarándokokat. Építésze a román, gótikus, barokk és klasszicista stílusok keveredését tükrözi, hiszen minden rétegét az évszázadok alatti újjáépítések és restaurálások során építették hozzá, szimbolizálva a város ellenállásra való képességét és folyamatosan változó történelmét.”

A nuncius arról is beszélt, hogy „a mostani ünnep megtartásával megerősítjük közösségünket az egyetlen katolikus hitben Veres András püspökkel, a ti püspökötökkel. Ugyanígy megerősítjük hitbéli közösségünket Győr hagyomány szerinti első püspökével, Radlával és minden utódával, köztük Boldog Apor Vilmossal és Pá-

„Jézus így szól a samariai asszonyhoz: »De elérkezik az óra, – s már itt is van –, amikor igazi imádói lélekben és igazságban imádják az Atyát. Mert az Atya ilyen imádkókat akar. Az Isten lélek, ezért akik imádják, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk.« (Jn 4,23–24) Jézus itt a harmadik napon bekövetkező feltámadására, a halál feletti győzelmére utal. És Krisztusban ez az, ami egy székesegyház, és ami ez a székesegyház, amit ma ünneplünk. Ez az épület egy fából és kőből készült jele annak, hogy Krisztus feltámadt, hogy testének temploma folyamatosan növekszik, és hogy mi, emberek reménykedhetünk a mennyei Jeruzsálemben. Ez az Egyház ünnepe.”

A nuncius arra buzdított, ne hagyjuk, „hogy bárki, bármilyen negatív tapasztalat, az együttérzés hiánya vagy bármilyen működési zavar megfossszon minket az Egyház iránti sze-

szegény bűnösök vagyunk. Szükségünk van rá, mert szükségünk van Isten irgalmára, fényére, segítségére, amely a jelekben válik kézzelfoghatóvá. Szükségünk van testvéreinkre. Ne engedjük megfosztani magunkat ezektől, és akkor a csoda – és a küldetés – elkezdődhet!”

Az egyházmegyei zsinatról szólva Michael W. Banach érsek megállapította: „kegyelmi pillanat volt, a remény ünnepe és az elkötelezettség elmélyítése”. A nuncius a továbbiakban Ferenc pápa Egyházzal kapcsolatos álmáról szóló szavait idézte: „a szinódus arra buzdít, hogy olyan Egyház legyünk, mint Bartimeus: tanítványok közössége, mely, amikor meghallja az elhaladó Urat, fellelkesül a szabadulás lehetőségétől, hagyja, hogy az evangélium ereje felébressze, és elkezd kiáltani hozzá. És úgy teszi ezt, hogy felvállalja a földön élő

összes nő és férfi kiáltását: azoknak a kiáltását, akik szeretnék felfedezni az evangélium örömét; és azoknak a kiáltását, akik eltávolodtak; azoknak a néma kiáltását, akik jelentéktelenek; azoknak a kiáltását, akik szenvednek; a szegényekét, a kirekesztettekét, a munka rabszolgájává tett gyermekeket, akik a világ oly sok táján a munka rabszolgái; az elakadt hangot, meghallva azoknak elakadt hangját, akiknek már erejük sincs Istenhez kiáltani, mert nincs hangjuk, vagy mert feladták. Nem olyan Egyházra van szükségünk, amely lemondóan a babérjain ül, hanem olyan Egyházra, amely felvállalja a világ kiáltását, és – hadd mondjam ki, talán néhányan megbotránkoznak – olyan Egyházra, amely bepiszkolja a kezét, hogy az Urat szolgálja.” (Ferenc pápa: Homília a püspöki szinódus 16. rendes közgyűlése második ülészakánának lezárása alkalmából; Szent Péter-bazilika, évközi 30. vasárnap, 2024. október 27.)

Beszéde végén az apostoli nuncius emlékeztette a jelenlévőket, hogy 1996. szeptember 7-én II. János Pál pápa szentmisét mutatott be Győrben. A szent pápa szavai „még mindig nagyon aktuálisnak tűnnek, különösen egyházmegyei zsinatotok útján” – mondta Michael W. Banach, majd a következőket idézte a győri ipari parkban elmondott pápai szentbeszédből: „Kedves Testvérek! Tekintetek bizalommal a jövőbe! Egyesek pesszimisták jósatai miatt ne csüggedjete el, és a mások által emelt akadályok ne állítsanak meg benneteket! Isten segítségével és azzal, hogy elkötelezitek magatokat, felülkerekedtek a nehézségeken és eljuttok a kitűzött célokhoz. Az a feladat vár rátok, hogy »korábbi életmódokkal ellentétben le vessétek a régi embert« és »öltsetek magatokra az új embert, aki az Istenhez hasonlóvá alkotott, megigazult és valóban szent teremtmény« (vö. Ef 4, 22–24). A kereszténység állandó programja ez: megújulni lélekben és érzelmben, és felöltöni az új embert, aki Krisztusban, a feltámadott Úrban él.”

A zsinatot lezáró szentmise végén teljes búcsút lehetett nyerni, ehhez kapcsolódva elhangzottak a pápa szándékára való imádságok. A szertartás után a székesegyház előtt személyesen is beszélgethettek a hívek az apostoli nunciussal és egyházmegyejük főpásztorával.

Körössy László
Fotó: Lambert Attila

Boldog Bódi Mária Magdolnáról a Balatonon

Beszélgetés a posztulátorokkal a Szent Miklós-hajón

A Hanghullám közösségi programsorozat idei utolsó alkalmán, szeptember 7-én, Kovács Gergely gyulafehérvári érsek, Bódi Mária Magdolna boldoggá avatásának előző és Cristiana Marinelli jelenlegi posztulátora mutatta be a posztulátor szerepét az eljárásban, és vallottak személyes megérintődésükről is.

Vasárnap délután Tihanyba, a Szent Miklós-hajóra várták az érdeklődőket. A Veszprémi Főegyházmegye az év során öt hajóutat szervezett, melyek során a beszélgetésekben Bódi Mária Magdolna életét, boldoggá avatását járták körül.

Az idei utolsó út vendégeit Loószné Dömötör Enikő kérdezte. A beszélgetés során Takáts István, a veszprémi főszékesegyház plébánosa tolmácsolta. A hallgatóság között

volt Aurelio García Macías püspök, az Istenírtéleti és Szentségi Dikasztérium titkárhelyettese. Résztvételének jelentőségére Kovács Gergely érsek világított rá: különleges megtiszteltetés, hogy a dikasztérium ilyen magas rangú résztvevője eljött Magyarországra, és imádkozott Bódi Mária Magdolna ereklyéje előtt. Emellett kérdései jelezte, hogy nagy érdeklődéssel fordul Magyarországra felé.

Kovács Gergely elsőként azt mondta el, vatikáni munkája

során posztulátorként dolgozott Márton Áron püspök boldoggáavatási eljárásán, és elkezdte a Veszprémi Főegyházmegye kérésére Boldog Bódi Mária Magdolna ügyét is. Érseki kinevezése elszólította a Vatikánból, ekkor kérte meg a Cristiana Marinellit, aki addig a pozíció összeállításában

vett részt, hogy posztulátorként folytassa a munkát.

Mindketten elmondták, a posztulátor feladata a boldoggáavatási eljárás hivatalos képviselője Rómában. A posztulátor tartja a kapcsolatot az egyházmegye és a szentszéki dikasztérium között, megteszi a szükséges hivatali lépéseket ahhoz, hogy a jelölt élet-szentségét hivatalosan bizonyítsák.

Az eljárás során a posztulátor feladata, hogy a lehető legmélyebben megismerje a jelöltet, a kort, amiben élt, pályája helyszínait, körülményeit. „Történelmi érdeklődéssel és történelmi kritikával dolgozik” – fogalmazott Kovács Gergely. A pozíciót úgy kell összeállítani, hogy az objektív legyen. „Mélyre kell mennünk, nem lehet nem

megérintődni, bevonódn” – mondta Cristiana Marinelli.

Mindketten megvallották: a posztulátor nem tud nem kötődni. A jelöltek életpéldája kíséri őket, hiszen az eljárási folyamat során életük részévé válik. Kovács Gergely érsek Márton Áron kapcsán hozott példát: „Minden évben egy »erényt« választok ki a hit te-

kitetében kompromisszumot nem ismerő nagy elődöm életéből, és azt igyekszem követni. Nem tudom, leszek-e jobb, de igyekszem” – fogalmazott.

Cristiana Marinelli elmondta: gyakorta előfordul vele, hogy egy-egy helyzetben belegondol, mit tenne Magdi. Megvallotta, nagy ajándékként élte meg, hogy részt vehetett abban a menetben, akik az ereklyét vitték a boldoggá avatáson az oltárhoz. „Úgy éreztem, mintha Magdi mellett sétálna. Magamban azt mondtam neki, nézd, mennyien vannak itt miattad!”

A hajóút résztvevői elmélyülhettek a fiatal lány odaadott életének felidézésében, és rácsodálkozhattak a Balaton Magdit is rabul ejtő szépségére.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

Megújult a sósokúti Kisboldogasszony-templom

Kisboldogasszony napján, Mária születésének ünnepén, szeptember 8-án Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök szentmise keretében megáldotta a felújított sósokúti Kisboldogasszony-templomot. A főpásztor beszédében az ósok hagyományainak megőrzéséről mint a közösség megtartó erejéről és Szűz Máriáról mint Isten örök tervének tökéletes beteljesítőjéről szolt.

Sisa István Lénárd plébános köszöntötte a megyéspüspököt, a híveket és a megjelent vendégeket az ünnep alkalmából, majd Spányi Antal püspök megáldotta a gyönyörűen megújult templomot. Szentbeszédében a főpásztor hangsúlyozta: a templom búcsújának ünnepén hálát kell adni az ósokért, akiknek példáján Kisboldogasszony ünnepét ma is méltón megülhetjük, és hálát kell adnunk a Szűzanyáért, aki maradéktalanul beteljesítette Isten akaratát. Amikor Istennek hálát adunk a templom megújulásáért, az életünk megújítására is szólít bennünket.

Meg kell hallanunk a buzdítást, amely előttünk annyi nemzedéknek szolt: „Újulatok meg gondolkodásmódban, viselkedésben, újulatok meg lélekben!” Megújulni azt jelenti, hogy megerősödünk az imádságban, és nemcsak a szavakkal mondott imában, hanem a csönd imádságában is. Máriával együtt nekünk is ki kell mondanunk: „legyen nekem a te Igéd szerint”.

„Amit mondani akarunk, azt Isten már jól ismeri, és ő is akar szólni hozzánk. Hallgassunk szavára, legyünk készségesek, és így újuljon meg életünk a családban, a munkatársakkal, minden kapcsolatunkban! Újuljunk meg hitben, kötelességeink teljesítésében, mert küldetésünk van nemzetünkben, országunkban, Európában!” – hangzott el a székesfehérvári megyéspüspök prédikációjában.

Végül a főpásztor megköszönte a kormánytámogatást, amelynek köszönhetően az ósok hitét és reményét vihetik tovább az itt élő hívek a mai értékvesztett világba. Horváth Endre, az egyházközösség képviselő-testületének világi elnöke összefoglalta a helyreállítási munkálatok folyamatát, és köszönetet mondott mindazoknak, akik lehetővé tették a templom teljes megújítását. A beruházás koordinálását a helyi szlovák önkormányzat végezte, a köszönetnyilvánítás szlovák nyelven is elhangzott.

Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára beszédében kiemelte: a beruházás támogatása köszönetnyilvánítás az ezeréves Magyar Katolikus Egyház szolgálatáért, a sósokútiaknak és óseiknek a kőért és a sok munkáért, ami

nélkül nem jöhettek volna létre hazánk emblematikus kulturális, vallási, oktatási, építészeti remekművei.

Mészáros József polgármester beszédében a templom kiemelt szerepét hangsúlyozta egy település közösségi életében. Az ünnepi szentmise végén Spányi Antal püspök, Soltész Miklós államtitkár, Sisa István Lénárd plébános és Mészáros József polgármester közreműködésével két emlékfát ültettek a templomkertben a megújulás és a jövő jelképeiként.

Forrás: Székesfehérvári Egyházmegye
Fotó: Körtvélyes Tivadar

Mindenkor az Úr tetszését keressük!

Az Istenszülő köszöntése Máriapócs

Szeptember 7-én, Kisboldogasszony ünnepé alkalmából ismét megtelt Máriapócs Nemzeti Kegyhely zarándokokkal. A Szűzanya születésének napja minden esztendőben különleges jelentőséggel bír a görögkatolikus hívek számára, hiszen az Istenszülő életének kezdetét ünneplik, akiben Isten üdvözítő terve testet öltött.

Mária születése annak a hajnalnak a ragyogása, amely elvezet Krisztus világosságához. Ezen az ünnepen Máriapócsra a három görögkatolikus hierarcha és a három egyházmegyéből érkező paptestvérek együtt imádkoznak, végeznek szolgálatot.

Az ünnep idén is kétnapos volt: szeptember 6-án, szombat délután kisvecsernyével és római katolikus szentmisével kezdődött. Az esti Szent Liturgián Baranyi-Bozi Károly atya prédikált, majd processzióval vonultak a temetőbe. Később Akathisztoszimádság vette kezdetét. Az éjszakai virrasztáson és a litián (olaj-, bor- és kenyérszentelés) már mindhárom görögkatolikus főpásztor együtt szolgált: Kocsis Fülöp érsek-metropolita, Orosz Atanáz miskolci és Szocska A. Ábel nyíregyházi megyéspüspök.

Vasárnap az utrenye és a római katolikus szentmise után Dudás György katekézist hallgathatták a téren összegyűlt hívek. Közben szüntelenül érkeztek a zarándokok: több mint ötven település, közösség tagjai vették a fáradságot, hogy elzarándokoljanak Máriapócsra. Megérkezésük a Szűzanyát gyertyával, virággal, imádsággal, kérésekkel és hálával a szívükben köszöntötték és vonultak „értetközni”.

A lelki élet egyik pillérét erősítve bűnbánatot tarthattak: a templomudvaron és a templom körüli téren végezheték el szentgyónásukat. Az eucharisztikus közösség öröme a három főpásztor és az oltár körül celebráló mintegy húsz paptestvér segítségével élhették át a jelenlévők. A kántorizálást Kalász Nándor papnövendék vezette, közreműködtek a szeminárium papnövendékei, rektora, Dobos András atya, valamint meghívott fiatal önkéntesek.

Az ünnepi prédikációt Szocska A. Ábel nyíregyházi püspök mondta, aki a keresztény apaságot állította középpontba. „Az apa szerepe sorsfordító a család életében” – hangsúlyozta. Példaként szentírási apaképeket állított a hallgatóság elé, olyanokat is, aiktól tanulhatunk, és olyanokat is, akik viselkedését kerülnünk kell a saját életünkben. Az apa áldása erősíti a gyermeket. Ritkán látjuk ma, hogy az édesapa keresztet rajzol gyermeke homlokára. Pedig

mennyire fontos kimondani: „Számítok rád, fontos vagy nekem, áldásom adom rád.” A prédikációban Szent József alakját is a hívek elé állította: »igaz ember volt« – ennyit mond róla az evangélium. Nem ügyeskedett, nem csalt, hanem Isten tetszését kereste. Nem bocsátotta el feleségét, nevelt gyermekét a sajátjaként szerette. Szavahihetősége tette hitelessé őt. Ma a családoknak ilyen apákra van szükségük: akik csendben, hűségesen végzik feladatukat – tette hozzá Szocska A. Ábel.

A Kisboldogasszony-napi búcsú így nemcsak a Szűzanya tiszteléséről, az Istenszülő Istenhez hű tanúságtételéről és annak példájáról szolt, hanem a keresztény családok (kiemelten az édesapák) és közösségek hitben való megerősödéséről is.

Szöveg és fotó: Nyíregyházi Egyházmegye

A fogyatékossgal élők a pusztá létükkel evangelizálnak

Szabadtéri szentmise a hivatásokért Andocson

Kisboldogasszony ünnepét megelőző vasárnap, szeptember 7-én Varga László kaposvári megyéspüspök szentmisét mutatott be új papi és szerzetesi hivatásokért az andocsi Nagyboldogasszony-bazilika kertjében.

A szertartás előtt a budakeszi Szent Cecília Katolikus Kamarakórus tagjai – akik a szentmise zenei szolgálatában is közreműködtek – tanúságot tettek a liturgikus eseményeken való szolgálatukról. A szentmise elején Nyéky Kálmán plébános és Kintler Vince, az egyházközösségi képviselő-testület vezetője köszöntötte a főpásztort és a zarándokokat, köztük a Székesfehérvárról érkezetteket, ahonnan kétszáz éve minden év szeptemberének első vasárnapján sokan ellátogatnak Andocsra, valamint a tabi karitászcsoporthoz, amely immár húsz éve zarándokol el a kegyhelyre.

Prédikációja elején Varga László püspök köszönetet mondott a zarándokoknak folyamatos imáikért és hűségükért, amellyel segítik, hogy új papi és szerzetesi hivatások szülessenek az egyházmegye számára. A kaposvári megyéspüspök szentbeszéde elején egy másik szándékért való imádságra is kérte a zarándokokat: október 25-én *Határtalan örömmel* színódusi alkalmat szerveznek Kaposváron a fogyatékossgal élő testvérek számára.

„Különböző helyzetekben lehettem együtt fogyatékossgal élő testvéreinkkel, és tudom, milyen mérhetetlen nagy öröm van a szívükben – mondta Varga László. – Ahogyan nem palástolják a fájdalmukat, ugyanúgy az örömeiket sem leplezik. Amikor örülnek, az örömük túlrad. Nemcsak magukat, hanem a körülöttük élőket is be akarják tölteni az örömmel.

Ennek a színódusnak ugyanaz a célja, mint ami a püspöki színódus záródokumentumában megfogalmazódott: részvétel, közösség és misszió, ami az ő esetükben fordított missziót is jelent: meg kell engednünk, hogy ők evangelizáljanak bennünket” – hangsúlyozta a főpásztor. Elmondta, hogy ezt személyesen is megtapasztalta, amikor hét éven át fogyatékossgal élő testvérekkel élt együtt a plébánián.

„Mit jelent ez? Amikor egy édesanyának és egy édesapának sérült gyermeke születik, akkor szeretetük egy mélyebb síkját mozgatja meg a fogyatékossgal élő gyermek, mert őt másképpen kell szeretni, mint egy egészségest. A fogyatékossgal élők a szeretetnek azt a síkját hozzák felszínre bennünk, amit az egészségesek nem. Sez már evangelizáció. Evangelizálnak minket abban az értelemben is, hogy a pusztá létükkel, a kiszolgáltatottságukkal megmutatják, hol kell változnunk. Az evangélium mindig változásra hív.” Nagyon gyorsan felhívják a figyelmet szeretetünk határára, ki tudnak hozni bennünket a sod-

runkból. Ezt nem azért teszik, hogy megalázzanak minket; inkább segítenek, hogy e határokat felismerve képesek legyünk változni, növekedni a szeretetben. Gyorsan rá tudnak mutatni a félelmeinkre is, melyekből kiszabadulhatunk, kigyógyulhatunk.

Viselkedésük sok esetben kiszámíthatatlan, így kicsúszik a kezünk közül a kontroll. Ilyenkor nem úgy mennek a dolgok, mint általában. Amikor valaki elveszíti az irányítást, akkor félni kezd, s vagy agresszív lesz, kiabál, veszekszik, vagy menekül a helyzetből. A fogyatékossgal élők a pusztá létükkel evangelizálnak bennünket, mert megmutatják, hogy mitől félünk, és hol kell legyőznünk a félelmünket – hangsúlyozta Varga László. – Több száz hely van a *Bibliá-*

ban, ahol Isten azt mondja az embernek: „Ne félj!”

„Isten szeretné bizalommal változtatni a félelmünket, és gyógyítani a félelmeink mögött lévő sebeinket. Ezt is meg tudja tenni sebzett, fogyatékossgal élő testvéreinken keresztül. Nagyon hálás vagyok a Jóistennek azért a hét évért, amit velük tölthettem a plébániámon. Ők voltak azok, akik állandóan inspiráltak a változásra és arra, hogy ne féljek, hanem merjek bízni. Megtanítottak arra is, hogy nem a termelés az élet értelme, nem az, hogy felmutassam, milyen értékes vagyok és mennyi mindent meg tudok csinálni” – hangsúlyozta a megyéspüspök. Majd Jósikáról beszélt, aki egy kullancscsípés következtében már harmincöt éve feküdt mozdul-

atlanul, amikor először találkozott. Az édesanyja ápolta és gondoskodott róla évtizedeken át: etette, mosdatta, beöntést adott neki. Jóska „a pusztá létével nagyon sok jót tett, például azzal, hogy megmutatta, miként kell elfogadni a szeretetet. (...) mindig nagyon hálás volt a legkisebb szeretetért is, amit a körülötte lévőktől kapott. S ami csodálatos ajándék volt: ő hitte, amit az evangéliumban hallottunk: »Emmanuelnek fogják hívni, ami azt jelenti, hogy velünk az Isten.« Mozdulatlanságában, tehetetlenségében is hitte, hogy vele van az Isten. Hitte, hogy minden a javára válik, és tele volt örömmel”.

Egy olyan ember, akinek joga lett volna zúgolódni, panaszkodni, mert mindenben ki volt szolgáltatva a körülötte lévőeknek – hiszen még enni sem tudott, csak ha etették –, tele volt örömmel, mert képes volt arra, amire csak nagyon kevesen: hálás szívvel elfogadni a szeretetet. « Ezzel segítette a körülötte lévőket. Mert amikor elfogadta a szeretetet, akkor az a csoda történt, hogy akitől kapta, az növekedett a szeretetben – hangsúlyozta Varga László püspök.

Prédikációja zárásként a főpásztor a jelenlévők imáját kérte az októberi színódusi alkalomért. A szentmise végén a papság, az asszisztencia és a zarándokok a bazilikába vonultak, ahol a kegytárgyak megáldásával zárult a liturgia.

Forrás: Kaposvári Egyházmegye
Fotó: Kling Márk

Hetven éve érkezett Rábakethelyre Brenner János

Egyhetes programsorozattal emlékezik Szentgotthárd

Hetven éve érkezett Rábakethelyre Brenner János. Az akkor még önálló település ma Szentgotthárd része, ahol egyhetes rendezvénysorozatot tartanak szeptember 15. és 21. között a jeles évforduló alkalmából.

A szentgotthárdi Időutazó Múzeumban tartott sajtótájékoztatón ismertették a szervezők a Boldog Brenner János életéhez és szellemiségéhez kapcsolódó rendezvénysorozat részleteit.

Huszár Gábor polgármester kiemelte: „János atya Szentgotthárdra érkezésének 70. évfordulójáról, egyben papi hivatásának megkezdéséről széles körű összefogással emlékezünk meg. Ennek apropóján sokszínű programsorozatot tervezünk.” A rendezvények szeptember 15–21. között zajlanak: filmvetítések, beszélgetések, előadások, kiállítások, sportesemények és zenei programok váltják egymást. Boldog Brenner János emlékezete nem csupán a szentgotthárdi települési értéktár, hanem a Vas vármegyei értéktár része is. A programsorozat célja, hogy ezt az értéket, Brenner János örökségét és emlékeztétét széles körben bemutassa és népszerűsítse – akár hagyományteremtő jelleggel.

A szervezők a programok előkészítése során többször egyeztettek Brenner József nagyréposttal, Brenner János testvérével. Az események az ő szeretetteljes és támogató jóváhagyásával valósulnak meg. A rendezvénysorozat fő szervezője Szentgotthárd Város Önkormányzata és a szentgotthárdi Nagyboldogasszony-plébánia, együttműködésben a Szombathelyi Egyházmegyével, a Keresztény Megmozdulásokért Egyesülettel, a Brenner János Emlékhely Alapítvánnyal, a Móra Ferenc Városi Könyvtár és Múzeummal, a SZET Szentgotthárdi Kft.-vel és a Pannon Kapu Kulturális Egyesülettel és a helyi iskolákkal.

A programsorozathoz támogatást nyújt a MURABA Európai Területi Társulás (a Szlovén-Magyar Közös Alap keretében), a JustFood Kft., valamint a város az eseménysorozat költségeihez a Hungarikum pályázati felhívásra is benyújtott támogatási kérelmet. Déri Péter, Szentgotthárd plébánosa örömet fejezte ki, hogy a program megvalósul, fontosnak tartja, hogy a város és a térség ápolja és őrizze a vértanúhalált halt káplán emlékét. Elmondta, mennyire felemelő érzés reggelente a rábakethelyi plébánia ablakából kitekintve megpillantani a várost, ugyanazt a látképet, amelyet Brenner atya is látott hetven évvel ezelőtt. A plébánia

a Brenner 70 rendezvény lebonyolításában történő közreműködése mellett 27 hónapon át szervez majd programokat, amelyek Brenner Jánoshoz kapcsolódnak. Ennyi idő jutott ugyanis János atyának a településen, mielőtt meggyilkolták volna.

A programokról tájékozódni lehet a *szentgotthard.hu* oldalon az eseménynaptárban, valamint Szentgotthárd Város Önkormányzatának Facebook-oldalán és a Brenner János 70 Facebook-oldalon is.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Megáldották a termést az intézmény szőlőbirtokán

Idén szeptember 3-án tartották az immár hagyományos szőlőmegáldást az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem (EKKE) kőlyuktetői kísérleti szőlőültetvényén. A szőlőfürtöket Novák István delegált általános rektorhelyettes áldotta meg, Isten áldását kérve a termésre és a szüreten munkálkodó emberekre egyaránt.

Az egri katolikus egyetem évek óta megrendezi a szőlő megáldásának ünnepi eseményét, amely nem csupán vallási szertartás: ez az ünnepi alkalom a természettel való kapcsolat, a közösségi összetartozás és a jó termésbe vetett remény szimbóluma. Novák István atya rámutatott: azért fontos megáldani a szőlőbirtokot, mert az *Öszösvetség* szerint hiábavaló az ember fáradozása, ha nem kíséri azt az Úr áldása. „Egy keresztény, katolikus egyetem szőlőbirtokán dolgozók esetében, ahol a fizikai munka mellett a szélsőséges időjárás is próbára teszi a termést, hívóként nem csupán a szerencsére bízunk a siker eredményét, hanem kérjük az Úr áldását is. Minden ültetés, aratás és szüret alkalmával megemlékezünk azok munkájáról, akik részt vettek a folyamatban, és azokról is, akik továbbviszik az Úristen által ránk bízott feladatot. Emellett hálát adunk az Úr segítségével, hiszen hitünk szerint a megvalósult eredmények közös erőfeszítés és az Ő áldása által születnek: az emberi munkálkodás és az Úr kegyelmének együttes teremtője meg a sikert” – mondta a rektorhelyettes.

A hagyomány szerinti áldáskérésen jelen volt Ruskai Csaba, az EKKE Kutatási és Fejlesztési Központ főigazgatója és Molnár Ádám, az EKKE Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet birtokigazgatója is. Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Kőlyuktetői Kísérleti Szőlőültetvénye és Borászata Eger déli részén található kísérleti és oktatási célú szőlőültetvény, amely

Magyarország szőlőfajtáinak gazdag gyűjteményét foglalja magában. Az ültetvény, mely a magyar borvidékek fajtáinak teljes gyűjteményét tartalmazza, a génbanki diverzitás megóvása érdekében 1998-ban természetvédelmi terület besorolást kapott. A szőlőbirtok nemzetközileg elismert a borászati kutatás, fejlesztés és oktatás terén, és a régió minőségi szőlőtermesztésére és borkészítésére fókuszál. Az EKKE Élelmiszerismereti és Borászati Tudásközpontjának fontos része, ahol a kutatás-fejlesztés mellett oktatási tevékenységet is végeznek.

Bár az idei nyár rendkívül meleg volt, a szőlő kiváló minőségű. Molnár Ádám, a kőlyuktetői borbirtok igazgatója szerint nagyon izgalmas évjáratnak néznek elébe. Az Egri borvidéken több mint hatvan szőlőfajta található, Kőlyuktetőn azonban ennél is gazdagabb a kínálat: a különféle fajták és változataik száma, valamint a korábbi és jelenlegi kutatások alapanyagai együtt gyakorlatilag meghaladják az ezret.

**Forrás: EKKE; heol.hu
Fotó: Nagy Adri**

Józan ész, igaz hit, felelősségérzet

Tanévnyitó szentmise a Pázmányon

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) 2025/2026-os akadémiai tanévét hagyományosan ünnepi szentmisével nyitották meg szeptember 8-án az Egyetem templomban. A misét Kuminetz Géza rektor mutatta be. Beszédében arra hívta fel a figyelmet, hogy a tudomány önmagában nem ad biztos eligazodást az élethez, ezért szükség van a hitre, a józan észre és a felelősségvállalásra.

A Pázmány rektora hangsúlyozta: az egyetem közössége Krisztusra, „a tudomány megváltójára” építve tud hitelesen helytállni a mai világ kihívásaiban. Kuminetz Géza szentbeszédében arra hívta fel a figyelmet, hogy a tudomány és az egyetem nem önmagukban adnak biztos eligazodást az élethez: a tudás soha nem teljes, jóra és rosszra egyaránt felhasználható, és még a legtehetségesebbeket is megtévesztethetik ideológiák és előítéletek. Ennek ellenszere minden korban a józan ész, az igaz hit és az egészséges felelősségérzet.

Kiemelte: a józan ész nem velünk született adottság, hanem olyan készség, amelyért küzdenünk kell, és amit csak akkor tudunk megőrizni, ha képesek vagyunk különbséget tenni valódi és áltudomány, hit és valláspótlék között. Ehhez szükség van mesterekre – de mindenekelőtt az örök Mesterre, Jézus Krisztusra, „a tudomány megváltójára”, akihez hűségesnek kell maradnunk. A Szentlélek sugallata segít abban, hogy józanságunkat, hitünket és magyarságunkat megőrizzük. A rektor arra buzdította az egyetemi közösség minden tagját, hogy vállalják együtt a spirituá-

lis harcot a tudomány és a lelkiismeret tisztaságáért, a józan észért, az igaz hitért és a magyar szívért. Zárásként Jézus szavait idézte: „Akinek füle van, hallja meg!”

A szentmisén jelen voltak az egyetemi karok vezetői, oktatói, valamint nagyszámú hallgató is. Továbbá Zsigó Róbert, a Kulturális és Innovációs Minisztérium (KIM) miniszterhelyettese, valamint több más felsőoktatási intézmény vezetője is részt vett a Veni Sanctén. Így Balla Péter nemzetközi kapcsolatokért felelős rektorhelyettes a Károli Gáspár Református Egyetemtől; Korányi András, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora; Dux László, a Gál Ferenc Egyetem rektora és Janka Ferenc rektorhelyettes; Mádlné Szőnyi Judit, az Eötvös Loránd Tudományegyetem általános rektorhe-

lyettese; Charaf Hassan, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektora; Szabó Attila, a Semmelweis Egyetem klinikai rektorhelyettese; Antal Zsolt, a Színház- és Filmművészeti Egyetem oktatási és tudományos rektorhelyettese, valamint Hegyi László, a KIM főtanácsadója.

Zsigó Róbert, a KIM miniszterhelyettese a tanévnyitó szentmise végén azt hangsúlyozta, hogy a tudomány és a felsőoktatás nemzeti ügy, amelynek ápolása minden érintett felelőssége.

Forrás és fotó: PPKE

A kávé mellé mosoly is jár

Egyéves a Café Francesco missziós kávézó

A Budapest belvárosában egy éve megnyílt Café Francesco keresztény-missziós kávézó születésnapját ünnepelték szeptember 9-én a Molnár utca 4.-ben.

Az évforduló alkalmából a nap folyamán színes programokkal várták a vendégeket a népszerű keresztény kávézóban, ahol az esti program ezúttal születésnapi podcastbeszélgetés volt, amelyen a Café Francesco alapítói, Rónaszéki János, a Budapest-Újlipótvárosi Árpád-házi Szent Margit Plébánia káplánja és Horváth Zoltán, a budapest-terézvárosi Avilai Nagy Szent Teréz-templom esperes-plébánosa; Vitéz Júlia üzletvezető (aki öt hónappal ezelőtt Lőw Juliannától vette át a vezetést), Kecskés Csaba, a nonprofit kávézót létrehozó-üzemeltető Franciscus Alapítvány kurátora és Kecskés-Meszleny Zsófia, a kávézó és a helyszíni programok médiamenedzsere, online felelőse vett részt.

A szeptember 9-i podcastbeszélgetés előtt – amely már az 52. volt a Café Francesco életében – a kávézó eddigi történetét feldolgozó és a

valóságának megélése közvetlen stílusban, mosollyal, őszintén – minden ember felé nyitottan, megmutatva valamit az Egyház életéből, üzenetéből, amely nemcsak az ünnepekről, hanem elsősorban a mindennapok világáról szól.

Különböző korosztályokat szólítanak meg a Café Francesco programjai; az előadások – amint a podcastbeszélgetésben is elhangzott

– a tabunak számító vagy nehéz témákat sem kerülük (például legutóbb az egyházi gyermekvédelemről szóló, *A bizalommal visszaélve* című kötetbemutató alkalmával), ugyanakkor a pódiumbeszélgetéseken, könyvbemutatókon szabadon vallhatnak hitükről, istenkapcsolatukról az itt megforduló híres vagy kevésbé ismert vendégek is.

Az elmúlt évben megvalósult mintegy százharminc program keretében megfordultak már a kávézó pódiumán olimpiakonok, művészek, püspökök; Erdő Péter bíboros, prímás és Michael Wallace Banach apostoli nuncius is.

A tervek szerint a következő félévben a Café Francesco vendége lesz Németh László bíboros, belgrádi érsek; Lackfi János költő, Székely János szombathelyi püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia nemrég megválasztott új elnöke; Csókay András idegsebész.

**Körössy L.
Fotó: Lambert Attila**

küldetéséről szóló filmösszeállítást vetítettek a jelenlévőknek.

Horváth Zoltán atya a filmben és a podcastbeszélgetésben is kifejtette, hogy a kávézó misziójának lényege: Jézus mai, szabad követőiként a szeretet, a megbocsátás evangéliumi

Nem vádbeszédre, hanem párbeszédre lenne szükség

Kuminetz Géza, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora a pszichológusügyről

(Folytatás az 1. oldalról)

– **Elkezdődött az új tanév az egyetemeken is. Hány diákot vettek fel idén a Pázmányra?**

– Egyetemünkön már sok éve azt tapasztaljuk, hogy minden ősszel több diákot veszünk fel, mint a megelőző tanévben. Így volt ez most is. A Bölcsész- és Társadalomtudományi Karra (BTK) 2830 jelentkező nyert felvételt. Ez több mint hatszáz fővel haladja meg a 2024-es felvételi létszámot. Az új szakok, mint a gazdálkodás és menedzsment, valamint a gyógypedagógia is sikeres évet kezdett. A Jog- és Államtudományi Karra (JÁK) több mint nyolcszáz főt vettünk fel, ráadásul a jogi képzési területen hétből négy képzésen nálunk volt a legmagasabb a ponthatár. De az Információs Technológiai és Bionikai Karon (ITK) is emelkedést tapasztalunk. Itt a mérnök informatikus és a bionika szakok mellett a szakirányú továbbképzések – mint például a mesterséges intelligencia alkalmazásai – is népszerűek.

Külön öröm számunkra, hogy a pedagógus szakokra nagyon sokan jelentkeztek. A gondoskodáspolitikai mesterképzésre, a társadalomtudományi doktori iskolába, de a pszichológia szakra is sokan nyertek felvételt, vagyis ez egy igen sikeres évkezdés. A pszichológia szak annak ellenére népszerű, hogy a sajtóban olyan cikkek jelentek meg, melyek igyekeztek lejáratni a Pázmány bölcsészkarát, közelebbről a pszichológiaképzést.

– **Valóban, a sajtóban tegnap (az interjú 2025. szeptember 9-én készült) ismét napirendre került a BTK három kutatójának ügye. De a korábbi cikkeket olvasva is azt tapasztalhatjuk, hogy a szenzáció fontosabb a valóságnál. Összefoglalná röviden, mi is történt valójában?**

– A Pázmányon minden oktatónak engedélyt kell kérnie a rektortól akkor, ha oktatói minőségükben, illetve az egyetemhez kapcsolódó ügyben nyilatkozni szeretnének. Ebben pedig meg kell határozni a témát. A három kutató nyilatkozattételi engedélykérésében többek között azt jelezte felénk, hogy írásukban kiemelik, „a keresztény hit útmutatást ad arra, hogyan forduljunk a másik ember felé”. Azt is hangsúlyozták, hogy „a katolikus hit szemszögéből” vizsgálják a tárgyalandó kérdést, valamint azt is megemlítették, hogy a cikkben „tudományos bizonyítékokra fognak támaszkodni”. Emellett törekednek a magas szakmai minőségre, és a katolikus értékrendet veszik alapul. A probléma ott van, hogy egyáltalán nem ez történt.

Az áprilisban kikerült cikk után júniusban ismét megjelent egy írásuk, amely homlok-egyenest szemben állt azzal, amit eredetileg jeleztek.

Birher Nándor, a BTK dékánja emiatt állított fel ebben az ügyben június 19-én egy etikai bizottságot, hiszen az

– A tudományos kutatás szabadsága nem azt jelenti, hogy azt és úgy kutatok, ahogyan akarok. A kereteket min-

Ugyanakkor azt is fontos kiemelni, hogy a katolikus hit elfogadása szabad döntés kérdése, senkit sem lehet

oktatók nem általános, hanem egy jól körülírt másik témára kaptak nyilatkozattételi engedélyt. Ezt követően munkálatai figyelmeztetésben részesültek, vagyis nem „fegyelmet” kaptak, mint ahogyan az a sajtóban megjelent. A dékán lehetőséget adott nekik arra, hogy egy továbbképzésen vegyenek részt, melynek során jobban megismerhetik a katolikus tanítást. Erre azért is szükség lett volna, mert a cikkekből kiderült, nagyon sok mindennel nincsenek tisztában.

A nyár folyamán Szondy Máté és Kengyel Judith Gabriella bejelentette felmondási szándékát, és megszűnt a munkaviszonyuk. Zsila Ágnes több levelet is írt nekem, nehezményezve az eljárást. A probléma ezzel az volt, hogy ezt a levelezést – az én és a dékán válaszával együtt, a megkerdezésünk nélkül – elküldhette a sajtónak is, amire a témában megjelent cikkekből következtethetünk. Ennek ellenére türelmesek voltunk vele, ám a tegnapi napon kaptunk tőle egy felmondó levelet, melyben indokként többek között azt jelölte meg, hogy nem értett egyet a kötelező továbbképzéssel. Pedig erre a munkaszerződés alapján a dékánnak joga van elküldeni az oktatókat. Azt is felvetette, hogy nem tudja eldönteni, hol sérti meg egy-egy írásában a katolikus szellemiséget. Ez is azt támasztja alá, hogy szükség lett volna a jelzett továbbképzésre, hiszen akkor, amikor ide jött tanítani, azt is vállalta, hogy tiszteletben tartja az egyetem elvárásait. A három oktató ügyét Bognár Bulcsu elbocsátásával is összekapcsolták, de ennek ehhez nincs semmi köze. Az ő munkaviszonya gazdasági okok miatt szűnt meg.

– **Az említett kutatók korábbi cikkeikben azt is megfogalmazzák, hogy a Katolikus Egyház a múltban és napjainkban is korlátozta, korlátozza a tudományos kutatás szabadságát. Mi erről a véleménye?**

den esetben meghatározza, hogy az adott egyetemet, intézményt ki alapította, milyen szándékkal és céllal. Emellett a fenntartónak is lehetnek elvárásai a kutatóval szemben. Egy katolikus egyetemen például akkor sem lehet tömegpusztító fegyverek létrehozásával foglalkozni, ha az tudományos alapokon nyugszik. Mivel sokféle egyetem létezik, ezeket pedig különféle céllal alapították, a tudós szabad döntésén múlik, hogy melyiket választja. Többféle tudományos eszmény létezik, egy multinacionális cég, az állam vagy valamelyik egyház a maga értékrendje szerint szabja meg a maga célját.

Ha valaki egy katolikus egyetemen, például a Pázmányon oktat, kutat, akkor annak tisztában kell lennie azzal, hogy hol is dolgozik. Az egyetem vezetése pedig joggal gondolja úgy, hogy ez így is van, vagyis az oktató tudja is, milyen szellemiségű intézményt választott.

A keresztény tudományos eszmény holisztikus, melyben összekapcsolódik a józan ész, a zsenialitás, a szaktudomány, a filozófia, a teológia és a misztika. Ám az egyik területen összegyűlt ismeret nem állhat a másikkal ellentétben. Számunkra például az a kérdés fontos, hogyan tudunk harmóniában élni a természettel. Egy olyan társadalom létrehozását szeretnénk segíteni, ahol az ember békésen, boldogan, kiteljesedve tud élni. A Katolikus Egyház a vallásszabadság végiggondolása révén hozta létre az egyetemet. Elfogadjuk, hogy léteznek másféle tudományos eszmények, de ha nem értünk egyet velük, akkor bizony vitatkozni és érvelni fogunk velük szemben. Joggal várjuk el, hogy a mi álláspontunkat is hallgassák meg.

Szerintünk a katolikus tudományos eszmény megóv a nagy tévedésektől, míg a redukcionista felfogás kihull az idő rostáján.

kényszeríteni erre, de nem lehet megakadályozni azt sem, hogy valaki megvallja a hitét, akár a tudomány területén is.

– **Emellett az is megfogalmazódott, hogy „minél mélyebben vallásos valaki, annál kevésbé bízik a tudományban (...), akik aktívabban részt vesznek a hitéletben, jellemzően kevésbé értik a tudományos magyarázatokat”. A cikkek írói nem vesznek tudomást arról, hogy a nyugati értelemben vett tudomány bölcsői éppen az Egyház által létrehozott egyetemek voltak. A vallásosság valóban szemben áll a tudománnyal, a rációval?**

– Valóban az említett holisztikus szemlélet segíthet abban, hogy leleplezzük a hamis vallásosságot, valamint a torz és álságos tudományt. Schütz Antal vallástipológiája szerint egyébként a tudomány is válhat amolyan pótvallássá. A katolicitás a tudomány és a vallásos élet vadhajtsáit is igyekszik lementszeni. Ha valaki azt állítja – valamiféle tudományos kutatásra hivatkozva –, hogy a vallásos ember elutasítja a tudományt, vagy azt mondja, hogy az Egyház egésze szemben áll a tudománnyal, az enyhén szólva is elfogult.

– **Mit vár el egy katolikus egyetem az oktatójától?**

– Azt mindenképpen elvárjuk a Pázmány oktatóitól, hogy ismerjék a Katolikus Egyház tanítását, az nem fog szempont, hogy akkor is tartsák tiszteletben az egyházi álláspontot, ha nem értenek egyet vele.

Meggyőződés, hogy aki alaposan megismerte a krisztusi tanítást, az nem fog szembehelyezkedni vele. Mi tehát nyitottságot várunk el, ugyanakkor azt szeretnénk, hogy oktatóink ne legyenek elfogadók a destruktív ideológiákkal. A

keresztény emberben van egy tűzfal, ami nem engedi a személyiség mélyére azokat az eszmei irányzatokat, melyek szemben állnak a katolikus értékrenddel.

A Pázmány oktatóinak legalább a fele katolikus. De szívesen látjuk azokat az oktatókat is, akik elfogadják az egyetem irányultságát. Egy társadalmi kérdéskört, mint amilyen például az LMBTQ, lehet és kell is tudományosan vizsgálni, ám ez csupán fenomenológia, hiszen az már egy másik kérdés, hogy etikai oldalról, a hit szemével nézve milyen következtetéseket vonunk le a megfigyelt jelenségből. Fontos az is, hogy egy tudományterület nem csak abból áll, amit éppen most állítanak a kutatók – annak még ki kell állnia az idő próbáját is.

– **Az Egyház tanítását sok esetben úgy mutatják be, mintha az valamiféle korlátozott ideológia lenne.**

– A A kutatóra mindig hat a világnézete. Senki sem mentes ez alól. Ám nem mindegy, mi is az az értékrend, mennyire szilárd és megalapozott, ahonnan kiindulunk. Az ideológiai korlátoktól egyébként megóvhatja a tudóst, ha történelmi

”

Meggyőződés, hogy aki alaposan megismerte a krisztusi tanítást, az nem fog szembehelyezkedni vele. Mi tehát nyitottságot várunk el, ugyanakkor azt szeretnénk, hogy oktatóink ne legyenek elfogadók a destruktív ideológiákkal

távlatba helyezi az eredményeit, a tudományágát. Erre főleg a társadalomtudományoknál lenne szükség. Az irodalom példáját felhozva, nem lehet kidobni az ablakon a korábbi korok klasszikusait, azoknak a korabeli vagy későbbi értelmezéseit, csupán azért, mert ma ez már nem divatos, vagy nem tartják időszerűnek.

Fontos, hogy megőrizzük mindazt, amit a régi korokban gondoltak. Ha valaki nem így jár el, annak a meglátásait nagy valószínűséggel a következő, esetleg hasonlóképpen egy ideológiai irányzat által vezérelt tudomány felül fogja majd írni.

Vagyis, a problématudatból nem lehet kivetni azt, ami egy-

szer oda bekerült. Megjegyzem, a nagy katolikus, keresztény gondolkodókat, írókat a 20. századi diktatúrák pont ideológiai szempontok miatt vetették ki a kánonból.

– **Az említett kutatókkal kapcsolatban felmerül a média súlyos felelőssége, hiszen látható, nem a valóság, hanem valami egész más vezérelte a cikkek íróit.**

– A médiumoknál sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy ki a tulajdonos, a fenntartó, mint ahogyan láthatóan azt sem, hogy milyen eszmei alapon állnak az újságíróik. A világnézet meghatározza a valóság tudatot. Az előzetes meglátások behatárolhatják azt is, hogy mi az a kérdés, amit feltesznek. Ha már előre eldöntötte valaki, hogy mi a valóság, ha ki akarja kényszeríteni a saját maga által elgondolt véleményt, akkor annak nem sok köze lesz az igazsághoz.

Nem csak a tudósra igaz, hogy az információ birtoklása még nem tudás, még nem műveltség. Az Egyház megközelítése szerint a műveltséghez normális szocializáció, normális munkahely kell, ám mindezek alapfeltétele az, hogy valaki normális családban nőhessen fel. Ebben a vallás, a hit fontos támpontot nyújt.

A konkrét esettel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a Pázmányt senki nem kereste meg ebben az ügyben. Fenntartások nélkül elfogadták azt, amit a három pszichológus állított, ez pedig komoly médiaetikai kérdéseket vet fel. Olyannyira, hogy egyenesen az egyetem „szájába adtak” gondolatokat, melyeket nem is ellenőriztek le. A mai napon kiküldtünk helyreigazítási kérelmeket, ezek meg is jelentek. Ám jól tudjuk, hogy az első cikk súlyát már semmilyen későbbi javítgatás nem fogja tudni enyhíteni.

– **Ezekből az írásokból az is kiderül, hogy a tudományos párbeszéd is egyre nehezebb, hiszen a szerzők az állításaikkal nem megegyező, tudományosan megalapozott véleményeket meg sem említik.**

– Kétségtől kívül nem vádbeszédre, hanem párbeszédre lenne szükség. A tudományos vita során elengedhetetlen, hogy megvizsgáljuk az ellentétes véleményeket. Olyan ez, mint egy bíróság, ahol mind a két fél kifejti a nézeteit, bemutatja a bizonyítékait, magyarázatait. A tudományos közvélemény csak úgy foglalható állást, ha alaposan, lehetőség szerint elfogulatlanul szemügyre vette az érveket. Ez ma sajnos azért is problematikus, mert egyre nehezebb megtalálni azokat a közös alapokat, ahonnan el tudunk indulni a párbeszéd során.

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila (archív)

URNÁS TEMETKEZÉSI LEHETŐSÉG NYÍLT A NEMZETI KEGYHELYEN

Megnyílt Mátraverebély-Szentkút Nemzeti Kegyhely újonnan elkészült, kivételes természeti környezetben található urnatemetője. A Bazilikával szemközti hegyoldal Kálvária kápolnájában 456 férőhely létesült. A helyet 10 évre lehet megváltani saját részre vagy családtagok számára.

A temetési ügyintézés helye: 3078 Bátonyterenye, Vasút út 12.
Ügyvezető: Orbán László
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 8 órától 16 óráig
Tel.: +36 32 350 792, +36 30 911 1634

TÁRSKERESŐ

ZARÁNDOKUTAKRA partnert keresek. Zsuzsanna. Jelige: Nigritella

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

IMAÓRA

Kútvölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltárísztenség előtt. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitász-csoportjának szándékára, a harmadikon az imalábadba elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarországra, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Szentmisét mutatnak be Mindszent József bíboros boldoggá avatásáért a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba u. 5.) a következő napokon: 2025. október 6., hétfő, november 6., csütörtök, december 6., szombat. A szentmisék 7 órakor kezdődnek.

2025 ŐSZ

MÁRIARADNAI BÚCSÚ
október 6-8. | 3 nap | 99.900 Ft/fő
FATIMAI ZARÁNDOKLAT
október 15-20. | 6 nap | 459.900 Ft/fő
MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
október 27-31. | 5 nap | 149.900 Ft/fő

2025 ADVENT

ADVENT ERDÉLYBEN
december 5-7. | 3 nap | 99.900 Ft/fő
ADVENT LENGYELORSZÁGBAN
december 6-7. | 3 nap | 109.900 Ft/fő

2026 TAVASZ

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT
AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN
2026. február 9-12. | 4 nap | 359.900 Ft/fő
OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN
2026. március 2-8. | 7 nap | 389.900 Ft/fő
ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA
2026. március 20-25. | 6 nap | 459.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050
www.viasacra.hu

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Mórész Zsigmond út 141.): október 23-án 18 órától 26-án 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Szűz Mária győzelmünk anyja”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinkben való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10-11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esténként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2025. október 1., 15., 29., november 12., 26., december 3., 17. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti (tegzesk@hotmail.com, 06/30-462-9272).

LELKINAPOK

„Minden vég egy új kezdet” címmel őszi lelkikapok a Szív Lelki-ségi Központban (Tahi, Villasar 7–9. T.: 06/26-387-162.). Szeretettel

KATOLIKUS IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ

NAGYMAROS

ADD TOVÁBB A REMÉNYT!

2025. OKTÓBER 4.

9:00

SZENTMISE:
NÉMET LÁSZLÓ
BÍBOROS, BELGRÁDI ÉRSEK

FŐELŐADÁS:
RIESZ BENEDEK
RIESZ DOMONKOS
FARAGÓ ANDRÁS
ATYÁK

NAPINDÍTÓ
SZENTSÉGIMÁDÁS
FAKULTÁCIÓK
KÖZBENJÁRÓ IMA
TANÚSÁGTÉTEL

ZENEI SZOLGÁLAT:
CSISZÉR LÁSZLÓ
ÉS ZENEKARA

GYEREKMAROS
6-16 ÉV KÖZÖTT
GYEREKMAROS.KATOLIKUS.HU

LÉGY CSOPORTVEZETŐ
A GYEREKMAROSON!
GYEREKMAROS.KATOLIKUS.HU/REGISZTRACIO

NAGYMAROS.KATOLIKUS.HU

QR kódok és közösségi média ikonok (Facebook, Instagram).

hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megszorított a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2024. október 17–19. között, péntek 14 órától vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál: kato.tegzes@gmail.com, 06/30-462-9272. Hozza magával személyes holmiját és törölközőt, illetve jelezze, ha diétát kér! Megközelítés: Volánbusz, Tahi – Hidfő mh., a Bartók Béla úton felfelé.

BÚCSÚ

Fogolykiváltó Boldogasszony-búcsúra várják a zarándokokat szeptember 21-én, vasárnap Búcsúszentlászlón (Arany János u. 15.), a Szent László Plébánián. A 9 órai szentmisét Ocsvai Gábor Grácián OFM celebrálja. A 11 órakor kezdődő ünnepi búcsú szentmisét Michael Wallace Banach hazánk apostoli nunciusa mutatja be, közreműködik a Zala Brass fúvóegyüttes, valamint a Vox Carmelli leánykar.

Devecser-kolontári Szentkút Fogolykiváltó Boldogasszony-búcsút tartanak 2025. szeptember 28-án, vasárnap. 14 órakor keresztút, gyóntatás, 15 órától szentmise, melynek főcelebránsa Mail József kanonok, c.apát, főesperes, plébániai kormányzó lesz. Szeretettel hívják és várják a kedves testvéreket!

MEGHÍVÓ

Tamás Gergely Alajosért, valamint a Kapisztrán kórus élő és elhunyt tagjaiért szentmisét mutatnak be az Országúti ferencesek templomában (Budapest II., Margit körút 23.) 2025. szeptember 20-án, szombat 18 órakor. Szeretettel várják a híveket.

RÓZSAFÜZÉR-IMÁDSÁG

TÉRDEN ÁLLÓ FÉRFIAK RÓZSAFÜZÉR-IMÁDSÁGA LESZ BUDAPESTEN, a Szent István-bazilika előtti téren. Időpontok: október 4., november 1., december 6., elsőszombati napokon 10 órától. Gyülekező 09.45 órától. A hívó férfiak együtt, térden fohászkodnak a Szűzanya közbenjárásáért, az önzonosság megerősödéséért, szívbéli békéért, a kiengesztelődésért, a hitben való gyarapodásukért, az Istenhez való megtérésért, a férfitestvérek imádságban való megerősödéséért, valamint gyermekeikért, családjaikért és egész imádkozó nemzetünkért. A szervezők kéri, hogy ahol imádkoznak bátor férfiak, jelezzék a szivekszovetsegemisszioja@gmail.com e-mail-címen, valamint küldjenek képet, összefoglalást, tanúságtételt, valamint imaszándékokat is.

MÉCS NAPOK

MÉCS Napok egyéni résztvevőknek, társkeresőknek. Szeretettel várják a parKalt.hu oldalon regisztrált szabad állapotú, egyedülálló társkeresőket a következő alkalomra: október 17-19., péntek estétől vasárnap délutánig a Budatétényi Verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.).

A programot vezeti: Mészáros Domonkos OP. Jelentkezési határidő: október 5., vasárnap További információ: <https://mecshonlap.hu/mne268/>

EMLEKTÁBLA-AVATÁS

Értesítjük a Patrona Hungariae Gimnázium volt diákjait, hogy Dr. Papp László igazgató úr emléktáblájának avatási ünnepségére 2025. 09.20-án, 10.30 órai kezdettel kerül sor a kis díszteremben. Cím: Budapest IX., Knézhiz. u. 3-13. Ezúton is köszönjük az emléktábla-állításhoz küldött adományokat.

ORSZÁGOS TALÁLKOZÓ

A budapest-rákospalotai Magyarok Nagyasszonya-főplébánia (Budapest XV., Széchenyi tér 8.) szeretettel várja a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelt templomok híveit és más templomok hívó közösségeit is a XVI. Országos Magyarok Nagyasszonya Találkozóra 2025. szeptember 27-én. Program: a szentmise előtt a testvérek fogadása, szentgyónási lehetőség, rózsafüzér imádkozása. A 11 órakor kezdődő ünnepi szentmisét Bőjte Csaba OFM ferenccsrendi szerzetes mutatja be a koncebráló papsággal együtt. A szentmise után agapé a templomkertben. 13.30-tól orgonakoncertet ad Giczi Balázs orgonaművész.

Rózsafüzért Imádkozók XVI. Országos Találkozója lesz október 5-én, a templom búcsúnapiján 9 órától 15 óráig a Rózsafüzér Királynéja Országos Szentélyében (Budapest XIV., Thököly u. 58.). Mindenkit szeretettel várunk. Program: 9 órától közös rózsafüzér, 10 órakor Maczkó Mária énekes vendég előadása, 11 órától ünnepi szentmise, főcelebráns: Turai János aranymisés, balassagyarmati kanonok-plébános. Ebédszünet („társiznyából”), 14 órától a kitett Oltárísztenség előtt rózsafüzérima, kegytárgyak megáldása, záróáldás. Mindenkit szeretettel várunk.

FOTÓPÁLYÁZAT

A Katolikus Szeretetszolgálat 75 éves jubileuma alkalmából országos fotópályázatot hirdet diákoknak „IDŐ (s) KOR” címmel „A legkisebbektől a legidősebbekig” mottó jegyében. A pályázat célja: olyan alkotások beküldésére buzdítanak a szervezők, amelyek a Katolikus Szeretetszolgálat misszióját, értékeit, az emberi élet értékeit és örömeit mutatják be fotókon keresztül. Beküldési határidő: 2025. szeptember 30. A zsűrizés határideje: november 14. Az eredményhirdetés várható időpontja: november 17. Az ünnepélyes díjátadó várható időpontja: december folyamán.

A pályázatra való nevezés és az azon való részvétel ingyenes. A pályázat célja, hogy a Katolikus Szeretetszolgálat 75 éves jubileuma alkalmából kreatív, új, nyitott, friss szemlélettel, ugyanakkor méltón és szeretettel tudják bemutatni a Szeretetszolgálat tevékenységi köreiben megjelenő alapvető emberi értékeket. További részletek és a jelentkezési dokumentumok megtalálhatók a Katolikus Szeretetszolgálat oldalán, <https://szeretetszolgalat.hu>

+36 80 804 050
(ingyenesen hívható)

GOND SÓRA

Regisztráljon, és érezze magát biztonságban!

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

gondosora.hu

HÍREK KÉPEKBEN

• Iskola- és óvodalelkészek, igazgatók, pasztorális összekötők számára tartottak szakmai napot a PüspökVác Látogató- és Rendezvényközpontban, *Misszió a gyakorlatban* címmel, a Szent Mihály Intézményfenntartó (Szemif) és a Pasztorális Helynőség közös szervezésében.

• Szeptember 26–27-én „Olyanná teszi pusztaságát, mint az Úr kertje” címmel nemzetközi ökumenikus konferenciát tart a Pannonhalmi Főapátság. Az idén immár ötödik alkalommal megrendezett tanácskozás – melyre még lehet regisztrálni – egyik főelőadója Erik Varden trappista szerzetes, a norvégiai Trondheim megyéspüspöke.

Nyolcvanéves
az
Új Ember

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. Lapunk nyolcvanéves fennállását ünnepeelve cikksorozatot indítunk, válogatva az elmúlt évtizedek írásainak legjavából. Ezúttal Rónay György író, műfordító egyháztörténeti témájú – az Új Ember 1949. március 13-i számában megjelent – írásából idézzük részleteket.

Rónay György

Egy zárándoklat emlékezete

Hatvan esztendővel ezelőtt, 1889-ben hatalmas zárándoksereg kelt útra Franciaországból Rómába: tizenhét vonaton, tízezer munkás kereste fel az akkor uralkodó pápát, XIII. Leót, hogy a kor legégetőbb problémájára, a szociális kérdésre vonatkozóan a szentatya biztató szavaiból merítsen bátorítást a gazdasági liberalizmus elleni küzdelmében. Két évvel a „Rerum Novarum” enciklika megjelenése előtt, e zárándoklat egy már szép múltra visszatekintő katolikus szociális mozgalomnak volt a megnyilatkozása. Nem az első; 1887-ben egy ezernyolcszáz, 1885-ben mintegy százfőnyi zárándoksereg előzte meg. Valamennyinek Léon Harmel volt a szervezője, a szociális igazságosságnak ez a kitartó, bölcs és fáradhatatlan harcosa, ez az ízig-vérig gyakorlati gondolkodású ember, aki nem elvont elveket akart a valóságra kényszeríteni, hanem ellenkezően: a valóságban benne élve, az így nyert közvetlen tapasztalatokból szűrte le az elveket. Szemléletét is, tevékenységét is a munkás személyének nagy megbecsülése jellemezte. (...) „A munkással és a munkás által, soha nélküle és még inkább: soha ellenére” – hirdette Léon Harmel; és sohasem feledkezett el arról, amit egy dolgozó mondott neki: „Szívesebben eltűnjük az éhséget, mint a lenézést.” Emlékezéseiben idézve e szavakat, hozzáteszi: „Az ember számára méltóságának kérdése még a gyomráénál is fontosabb.” Ez a férfiú vezette 1889-ben Rómába a tízezer munkást. Két esztendővel ezután megjelent a nagy szociális enciklika, a „Rerum Novarum”. A hat hétig tartó impozáns zárándokjárás emléke felidézí

előttünk a történelmi és társadalmi hátteret: a „szociális katolicizmus” meg a pápai körlevél körül folyt vitákat és küzdelmeket. Az 1887-i második munkászárándoklat résztvevőinek XIII. Leó pápa a következőket mondta: szociális vonatkozásban nincs feltétlenül szükség a közhatalom beavatkozására, ha a munkafeltételekben és munkaviszonyokban nincsenek olyan mozzanatok, amelyek sértik az emberi méltóságot, az erkölcsöt, az igazságosságot és a családi életet. Ám, ha e javak egyike vagy másika veszélybe kerül, vagy sérelmet szenved, a közhatalom, amennyiben a viszonyokhoz képest és a szükséghez mérten beavatkozik: a közjót szolgálja, mert kötelessége, hogy alattvalóinak, a polgároknak valódi érdekeit védje és oltalmazza. Amekkora örömet okozott e nyilatkozat a „szociális katolicizmus” híveiben, akkora aggodalmat váltott ki a gazdasági liberalizmus szószólóinak körében. Sokan voltak, a katolikusok soraiban is, akik úgy vélték: ezekben a szociális kérdésekben a pápa egyszerűen „nem illetékes”. (...) Voltak szép számmal, akik megértették XIII. Leó szándékait; voltak, akik mélységes idegenkedéssel fogadták; de voltak olyanok is, akik az Egyháztól többet kívántak volna – afféle határozott, a fejlődésnek elébeugró kemény szociálpolitikai programot, annál is inkább, mert hiszen – mondták – a probléma ott forr mintegy fél évszázada a világban. Mint annyiszor a történelem folyamán: a konzervatívak túlzott radikálizmussal, egyes radikálisok túlzott konzervativizmussal vádolták az Egyházat.

Mint ahogy azoknak sem volt igazuk, úgy nem volt igazuk ezeknek sem. Hogy miért nem volt, az csak az Egyház benső természetének ismeretében érthető meg. A közelmúlt kor fölfogása – egy bizonyos sehídeg-semegleg közönnyel – erősen hajlamos volt arra, hogy az „Egyház” fogalmát egyszerűen a „hierarchia”, a papság, a klérus fogalmával azonosítsa. Elfeledkezett arról, – bizonyára azért, hogy a részvétel kötelezettségét és felelősségét elhárítsa magától; – elfeledkezett – ismételjük – arról, hogy az Egyház élő közösség, melynek egyaránt tagjai, ha más-más funkcióval, hivatással is, papok és hívek, egyházi renden levők és világi katolikusok; s az Egyház műve a világban ennek a közösségnek a műve. (...) Azok a munkás hívők, akik Léon Harmel vezetésével hatvan esztendővel ezelőtt megjelentek a szentatya előtt (...) folytatták a szociális kereszténységnek azt a művét, amelyet Lacordaire, Lamennais és Ozanam kezdeményezett. A francia tanulságokat összeegyeztetve a külföldiekkel (...) bátran nekiláttak a felebaráti szeretet modern, intézményes megvalósításának. – Nagyszerű példáját adták annak, hogyan lehet és hogyan kell, rendíthetetlen hűséggel a tanhoz, Krisztushoz és az Egyház élő szervezetéhez, vállalni és végrehajtani azt a földadatot, amelyet a történelem egy korszaka tár eléjük. Lamennais engedményeket tett a tanból: az Egyház elítélte. Léon Harmel és munkatársai hívek maradtak a tanhoz s munkájukat, melyet annyi katolikus nézett bizalmatlanul, az Egyház elismerte és a történelem igazolta.

Szabad hibázni

Valaczka András Kamaszkatasztrófa című könyvéről

(Folytatás az 1. oldalról)

Valaczka András sem válaszol olyan kérdésekre, hogy mit tegyen a szülő, ha a kamasz gyermeke becsapja otthon az ajtót, vagy flegma, de akár-csak Szabó Ferenc, ő is a teljességre törekszik. A teljesség igénye felől kapunk válaszokat arra, hogyan tudjuk túlélni, megélni azt, hogy vannak kapcsolataink gyermekekkel, diákokkal – mondta az igazgató-főszerkesztő. Gájer László „szépnek” nevezte a kötetet. Megmutatkozik benne a szerző irodalomtanári vénája, az olvasottsága, érzékelten meséli el a szépirodalmi művekben leírt történeteket. Negyven fejezet van benne, negyven jó ötlettel. Ez már bravúros. A szerző nem úgy vizsgálja a problémákat, hogy mit kell tenniük a szülőknek, ha a kamasz nem akar tanulni, ha csalódik az első párkapcsolatában, ha nem áll vele szóba, és rácsapja az ajtót. A tanácsok helyett kiváló ötleteket ad, és ezzel az ember továbblépési esélyeket kap. Nemcsak a kamasz, de a felnőtt is.

Gájer László kifejtette: amikor valaki a saját életére kivetítve vizsgálja meg, mit jelent a sebezhetőség, egy mentor, egy káoszszituáció, egy trauma, hogyan viszonyul ezekhez – ilyen és ehhez hasonló kijegesedési pontokat, ötleteket talál az olvasó Valaczka András könyvében. A kamaszok még nem kerges szívűek, sokkal jobban és hamarabb letapogatták, hogy szeretjük-e őket, vagy sem. Az érzékenység, a törődés, ami a szeretetben mutatkozik meg, lehet, hogy a jövőben fontosabb nevelési elv lesz, mint a fegyelmezés – hangsúlyozta Gájer László, egyúttal rokonította Valaczka András könyvét Ferenc pápa Remény című önéletrajzával, mivel mindkettő a reményről szól, és tele van szépirodalmi történetekkel.

Rubovszky Rita felidézte: amióta Valaczka András a budapesti Piarista Gimnáziumban tanít, mindennap ismert versekből származó latin és francia idézeteket tanulnak meg a diákjai – a hetedikeseiktől kezdve. Az ő fiát is tanította hetedikben. Néhány hete a fia azt mondta neki: mostanában olyan sok impulzus ér minket, és sokak körül szétesik a világ, én nagyon hálás vagyok „Valackának”, mert megtanította nekünk az időmértékes verseléssel, hogy mi az, hogy keret.

És akkor az embernek eszébe jut József Attila, aki minél súlyosabb mentális állapotban volt, annál tökéletesebb verseket írt. Bevillan a *Bori notesz* is: amikor már minden elveszett, akkor Radnóti egy ceruzacsonkkal jegyzi fel a táborban a kivégzése előtti napok történeteit, saját érzéseit, gondolatait. A posztmodern kamaszt ezernyi inger éri, kinyílik számára a világ, nincs határ. Szétesik ebben. Valaczka András könyve arról szól, hogy vonatkozási pontok nélkül a posztmodern szülő nem fogja megtalálni a megoldásokat. Meg kell tanulni ögörgögni: „Vándor, vidd hírlul a spártaianak...” – mert az abban a pillanatban keretet ad. Ettől is olyan szép ez a kötet: olyan regiszteren játszik, ami nem függ a kortól. Minél több a lehetőség, és minél racionálisabb válaszokat adunk, annál inkább szükségünk van ezeknek a gyerekeknek a „főlősleges” tudásra – mondta Rubovszky Rita, majd kiemelte a könyvből Sławomir Mrożek lengyel drámaíró írását, amely a perfekcionizmusról szóló részben található: van egy látszólag jól nevelt gyerek, a mintakamasz, aki mindenből ötös, nincs vele semmi gond, és aztán egyszer csak felrobbantja a várost. Az egykori gimnáziumi igazgatónő kifejtette: akik itt ülnek, többségükben elit iskolákban tanuló diákokat tanítanak, akik rengeteg különórán vesznek részt, állandó teljesítménykényszerben élnek, csak az ötös osztályzat elfogadható tőlük. Tizennyolc éves korukban nem robbantják fel ugyan a várost, de kiégnek, depresszióba zuhannak. Nem tragédia, ha a gyerek leissza kicsit magát az osztálykiránduláson. Nem baj, ha kiakad, és az sem, ha én kiakadok. Kiakadások nélkül nincsen családi élet, és iskola sincsen.

Ebben a nagy, „csak ne bántuk egymást” világban nincsen olyan normális tanár, akinek ne viszkett volna már a tenyere. Ha mindenkinek és mindennek meg akarunk felelni, az katasztrófához vezet. És nem kamasz-, hanem világkatasztrófához. Ezzel a hozzáállással a gyerekeknek pont azt a biztonságát vesszük el, amire szükségük lenne. A kötet összes idézete azt üzeni: menjünk vissza az irodalomhoz, „legyünk már normálisak”.

Rubovszky Rita a könyv harmadik fontos üzenetének a sokszínűséget nevezte. „Valaczka András arra szeretne rávezetni bennünket a

könyvében, hogy ne gondoljuk: az élet fehér vagy fekete. Nem az. Van a fekete meg a fehér, de mi a szürke mezsgyén haladunk. Kompromisszumot kötünk, szégyelljük magunkat, felállunk, visszamegyünk, megpróbálunk eljutni az üdvösségre. Belehal a gyerek, ha állandóan fekete-fehér tükröt tartunk elé. Rubovszky Rita felidézte, a közelmúltban azt mondta neki az egyik barátja: a mi kultúránk egyik legnagyobb baja, hogy nem tűri el, ha hibázunk. „Az iskolarendszerünk is ilyen: nem engedi hibázni a gyerekeket, és ez így van hat éves kortól tizennyolc éves korig. Valaczka András könyvéből kiderül, minden irodalmi idézet azt harsogja nekünk: szabad hibázni. Oldjuk meg együtt! Paradigmaváltásra van szükség, különben elvesztjük a kapcsolatot a Z generációval – figyelmeztetett Rubovszky Rita.

Valaczka András rámutatott: sok pedagógiai könyv osztja az észt, de a *Kamaszkatasztrófa* nem ilyen. Hajnalgig sorolhatná, amit szülőként és tanárként is elrontott. Ám ez az élet. Erről szól a *Biblia* is. Azzal kezdődik, hogy Ádám és Éva mindent elront. Aztán a nagyszerű elsőszülött gyermekük megöli az öccsét. „Mi, nemzedékek együtt vergődünk, ahogyan Pilinszky mondja, »part-ravont halak«, és egymást sebezünk meg.” Ez a nevelés. A kötet szerzője felidézte: a közelmúltban azt írta a Facebookon, hogy a mai hitetlen világ kétli, hogy valóban sugalmazott-e a *Biblia*. Szerinte viszont nem ez a kérdés, hanem az: nem lehetséges, hogy az irodalmi alkotások, Tolsztoj vagy Dosztojevszkij művei sugalmazottak?

Valaczka András rámutatott: véres drámák a gyereknevelési drámák. Ezért nincsenek a könyvében tanácsok, mert „véres drámákban milyen tanácsokat lehet adni? Oidipusznak például: ne haragudj, anyukáddal fekszel egy ágyban, a pedagógia azt tanácsolja ilyen esetben, hogy...” „Véres drámák zajlanak apák és fiúk, anyák és lányok között, második és harmadik apukákkal, elköltöző apukákkal, a butykosba töltögető anyukákkal.” „Kinek adjak tanácsot?” – tette fel a kérdést a könyv írója.

Zárszavában Kuzmányi István emlékeztetett, Ferenc pápa a 2021-es budapesti látogatásán az egyik beszédében Radnóti Miklós *Bori noteszéből* idézett: „Virág voltam, gyökér lettem...” Ne az azonnali gyümölcsökre törekedjünk – mondta. Mert az igazán lényeges az, ha tudjuk akár a Jóistentől, akár az irodalomból érkező impulzusokat elvinni a másik emberhez, segíteni őt, elérhetővé téve ezt a világot.

Valaczka András *Kamaszkatasztrófa – Túlélési ötletek posztmodern szülőknek* című kötetét megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig: 9–18 óráig), vagy megrendelhető az Új Ember online könyvtárházban.

Bodnár Dániel
Fotó: Fábíán Attila